novice

Leto VII. - Št. 11 KOČEVJE 9. marca 1962 Cena 20 din

S seje občinskega komiteja ZK Kočevje

V četrtek 1. marca je bila v Kočevju seja občinskega komiteja ZK Kočevje. Poročilo o razpravah III. plenuma CK ZKJ po naših osnovnih organizacijah je podala ideološka komisija. Občinski komite je po vsebini III. plenuma organiziral razgovor s političnim aktivom, ki je prevzel nalogo organizirati razprave in seminarje s sekretariati osnovnih organizacij.

V poročilu ideološke komisije, ki je analizirala to delo, se je ugotovilo, da so osnovne organizacije ZK razprave o vsebini III. plenuma različno organizirale. Povečini so osnovne organizacije material za razprave že prej pripravile in člane nato tudi opozorile, le redke organizacije se nato niso pripravile in so se zadovoljile s tem, da so vsebino na sestanku samo prečitali.

Osnovna organizacija ZK na Bračičevem terenu v Kočevju je že predhodno opozorila svoje člane, da vsebino III. plenuma vsi člani preštudirajo individualno, ker se bo potem razpravljalo na sestanku. Sekretariat je pristopil k analizi dela posameznih članov v obliki ankete in zato imenoval tričlansko komisijo, ki je anketo izvedla in analizirala. V razpravi o tej analizi se je ugotovilo več pozitivnih strani dela članov ZK, kot n. pr.: Večina članov ZK je vključena v delo družbenih organov in organizacij v katerih delajo aktivno. So pa tudi člani, ki so v delu pasivni. Ugotovitev, da je krivda za pasivnost teh članov na sami osnovni organizaciji, ki tem članom ni dala potrebne ideološke osnove za delo, je pravilna. Nepravilno stališče pa so člani ZK zavzeli do dela terenske organizacije ZK. Bili so namreč mnenja, da bi delali posamezni člani bolj uspešno, če bi bili vključeni v delo ZK tam kjer so zaposleni in kjer probleme poznajo. To se je ugotovilo v analizi. V razpravi o ugotovitvah analize se je zadeva razčistila. Slabitev terenskih organizacij po številu članov, bi pasivnost tistih članov, ki niso zaposleni, še povečala, ker bi v terenski organizaciji ostali kot člani sami upokojenci in gospodinje. Ugotovitev razprave, da ideološko bolj sposobni člani pomagajo šibkejšim, tako v spoznavanju problemov, kakor tudi v delu, je bila pravilna, da bodo lahko postali vsi aktivni družbeni delavci, kar je osnovni pogoj za vsakega člana ZK. Po mnenju članov te organizacije naj bi bila v mestu le ena terenska osnovna organizacija, v katero naj bi bili vključeni člani, ki niso v delovnem razmerju. Ta organizacija naj bi obravnavala delo stanovanj. skupnosti, hišnih svetov in potrošniških svetov itd.

Vse to pa ni skrb samo tistih članov, ki so izven delovnega razmerja, pač pa je to naloga vseh komunistov in članov SZDL.

Občinski komite je v razpravi ugotovil, da je težnja po oslabitvi ali zmanjšanju terenskih organizacij v mestu nepravilna, pač pa je potrebno delo terenskih organizacij okrepiti z novo vsebino dela in v tej smeri naj se najdejo nove metode dela terenskih organizacij.

V osnovni organizaciji ZK Inkop Kočevje so ugotovili, da je preveč vprašaj in problemov samo za eno razpravo, zato bodo s tem še nadaljevali. Sedaj so analizirali delo članov ZK in to povezali z vsebino III. plenuma. Ugotovili so, da je več članov v delu pasivnih in stojijo ob strani čeprav so člani ZK. Delo v organih delavskega samoupravljanja se ne razvija tako kot bi se moralo. Osnovna organizacija ZK je vsebino III. plenuma pravilno razumela in v te pomanjkljivosti odločno posegla.

Poročilo ideološke komisije, še bolj pa razprave na seji komiteja sta analizirala še eno važno vprašanje dela komunistov, ki so vključeni v gospodarskih organizacijah kot komunisti. Osn. org. ZK po podjetjih obravnavajo samo ozke probleme svojega dela, dalje pa sploh ne posegajo. Komunisti se za probleme terena in kraja kjer stanujejo sploh ne zanimajo in pustijo vse to ob strani. S takim odnosom komunistov do vseh terenskih in družbenih problemov, ki jih je nešteto je potrebno čimprej prenehati. Komunisti niso samo v podjetju, tam kjer je njihovo delovno mesto, pač pa so povsod kjer delajo in živijo. Komunisti, ki mislijo da so svojo dolžnost opravili če pridejo na sestanek osnovne organizacije v podjetju in s tem njihova odgovornost za družbene probleme preneha, so slabi komunisti in jim je potrebno to povedati.

Družbena odgovornost komunistov ni samo podjetje, pač pa tudi kraj kjer stanujejo, teren, organizacije, društva in komuna kot celota. Komunisti so odgovorni za probleme in pojave, ki se porajajo v vsakdanjem življenju pred organizacijo ZK, pred družbo in pred našimi delovnimi ljudmi, ki od njih pričakujejo vsaj tisto aktivnost, ki jo imajo sami v reševanju vsakdanjih problemov.

To vprašanje aktivnosti članov ZK iz gospodarskih organizacij naj resno obravnavajo komunisti v podjetjih in na terenih in najdejo obliko za aktivno delo vseh komunistov, ne pa samo nekaterih.

Občinski komite je na svoji seji sklenil, da bo svoje ugotovitve iz razprave o delu komunistov posredoval osnovnim organizacijam, kot material za bodoče delo.

Nove stanovanjske hiše, ki jih izdeluje tovarna »Jelovica« v Škofji Loki

Hiša za milijon dinarjev

Stanovanjsko vprašanje je pri nas še vedno močno pereče, zlasti še spričo dejstva, da v zadnjem času hitro naraščajo cene v gradbeništvu. Že najskromnejše dvosobno stanovanje velja danes vsaj 2 milijona, za hišo pa bi moral človek imeti najmanj 4, 5 ali več milijonov.

Tovarna »Jelovica« v Škofji Loki, ki izdeluje že več kot 10 let lesene montažne hiše, pa nam na tem področju odpira nekoliko svetlejše perspektive. Podjetje izdeluje več vrst lesenih montažnih hiš — od manjših z dvema sobama (45 m² površine) do večjih trisobnih s površino 65 kvadratnih metrov. Cene teh hiš pa so neprimerno nižje, če jih primerjamo z enakimi stavbami iz opeke, saj se gibljejo od 1 do 1,5 milijona din. Največja hišica s popolno opremo stane točno 1,600.000 dinarjev. V »Jelovici« pa poudarjajo, da izkušnje iz drugih držav kažejo, da glede kvalitete med leseno in zidano hišo ni kakšnih bistvenih razlik, čeprav je lesena znatno cenejša. Znano je, da grade ogromno lesenih montažnih hiš v ZDA, Švedski, Finski in drugih deželah, kjer so klimatski pogoji precej težji kot pri nas, pa take hiše kar krepko kljubujejo mrazu, snegu, dežju in vetru. Pri količkaj skrbnem vzdrževanju je lahko tudi lesena hiša še po 50 in več letih kot nova. Njena prednost pa ni samo v znatno nižji ceni, marveč tudi v tem, da jo »zgradijo« — torej montirajo — v pičlih 4 dnevih! Seveda so hiše, ki jih izdeluje »Jelovica«, opremljene z vsem konfortom — švedsko kuhinjo, kopalnico, bojlerjem, vgrajenimi omarami, parketom itd. Iznajdljivi lastniki si te hiše postavijo na soliden betonski temelj in napravijo sami v kletnih prostorih garažo, drvarnico in shrambo.

Zadnje čase je začela »Jelovica« te hiše zunaj oblagati s salonitnimi ploščami, tako da niti od blizu ne opaziš, da je hiša lesena. Zato ni čudno, da letos za te hiše narašča zanimanje, zlasti v tovarnah, saj se podjetjem tako nudi možnost, da z razmeroma majhnimi denarnimi sredstvi hitro rešijo stanovanjske probleme svojih delavcev.

Zopet napredek
ribniškega spominkarstva

Ljudska umetnost Ribniške doline — spominki si vedno znova in krepko utirajo pot v svet. Prav te dni je na razstavišču Mariborskega tedna v Mariboru drugi mednarodni specializirani sejem gostinske opreme s pestro in zanimivo kulinarično razstavo. V treh velikih halah, ki imajo skupno 5000 kvadratnih metrov površine, razstavlja 85 domačih in sedem inozemskih razstavljavcev. In med temi razstavljavci je tudi Turistično olepševalno društvo Ribnica s svojimi lepimi in kvalitetnimi spominki. Zopet velik napredek za naše društvo in za naše spominke, ker so se s tem korakom uvrstili v vrsto državnih in mednarodnih razstavljavcev.

Kdor spremlja razvoj naših razstav, bodisi splošno gospodarskih ali kakršnihkoli strokovnih, lahko vidi in ugotavlja iz leta v leto večji napredek predvsem pri domačih razstavljavcih. Za sejem, ki je trenutno v Mariboru, bi bil primernejši naslov sejem gostinskega razvoja in napredka gostinskih uslug. Velik pomen ima ta razstava predvsem za naše gostince, za vsakega drugega obiskovalca pa je zanimivost, ki zasluži, da si jo ogleda.

Prireditelji tega sejma, Gostinska zbornica LRS, Uprava Mariborskega tedna in Turistična zveza iz Maribora niso pri izbiri razstavljavcev pozabili na Ribniške spominke. Povabili so naše spominkarstvo na udeležbo. Ker so pri tem društvu tudi finančno pomagali, so nam omogočili, da smo se odzvali povabilu. Na razstaviščnem prostoru je bil kot vsakem razstavljavcu tudi ribniškemu spominkarstvu odrejen lep paviljon. Napolnili smo ga s spominki in originalno suho robo, da bi obiskovalci lahko videli, kako so nastali in se razvili spominki.

V sobto, 3. marca 1962 ob 11. uri so se v velikem številu zbrali na razstaviščnem prostoru pred paviljoni zastopniki oblasti, gostinstva, turizma, kulturnega, političnega in gospodarskega življenja Maribora. Med gosti so bili državni podsekretar za blagovni promet tov. Milka Kufrin, sekretar za blagovni promet LRS tov. dr. Marjan Dermastia, zastopniki gostinskih zbornic in številni drugi. Po otvoritvenih govorih so si gostje kot običajno ogledali sejem. Zanimivo je bilo gledati, kako so z velikim zanimanjem prihajali k paviljonu ribniških spominkov, ki so bili resnično deležni splošne pozornosti in pohvale. Predstavnik društva na razstavišču je imel v trenutku polne roke dela, ker se je prenekateri obiskovalec ustavil pred spominki z namenom, da si jih nabere za svoje domače in prijatelje. Tako se je začelo. Prireditelji sejma so poskrbeli za dobro reklamo in lahko rečemo tudi za zagotovljen številen obisk. V tednu sejma bodo v Mariboru letne konference Gostinskih zbornic iz vseh republik, letna konferenca Turistične zveze Jugoslavije in še več drugih podobnih prireditev, ki bodo pripeljale na razstavišče goste in obiskovalce iz cele naše domovine.

Takoj po otvoritvi sejma so se oglasili v paviljonu ribniških spominkov zastopniki grosističnih trgovskih podjetij, katera opremljajo naša primorska turistična mesta z blagom in turističnimi rekviziti. Bili so takoj pripravljeni, da sklenejo z našim spominkarstvom pogodbe za nabavo večjih količin spominkov, s katerimi bi založili vsa turistična mesta ob Jadranu.

Vprašanje je le, če bomo v stanju izvršiti tako velika naročila. Potrebovali bomo večje število sposobnih in pridnih ljudi, ki imajo veselje in smisel in ki bodo pomagali, da bomo tudi te naloge v redu izvršili.

Ribniško spominkarstvo doživlja nov uspeh in važen dogodek v njegovem razvoju. Zopet bo šel glas o naših spominkih po vseh predelih naše domovine ter še preko naših meja, kakor je šla včasih ribniška suha roba. Pa ne samo glas, ampak tudi spominki sami.

Vsakomur, predvsem pa našim gostincem toplo priporočamo, da si v teh dneh ogledajo sejem in občudujejo nagel in velik napredek gostinskih dejavnosti vseh vrst kot so gostinski prostori, oprema, mehanizacija, obleka gostinskega osebja, serviranje, kvaliteta gostinskih uslug in podobno. Pri tej priložnosti pa se bo lahko vsak obiskovalec sam prepričal, da tudi Ribniški spominki zavzemajo častno mesto na tem mednarodnem sejmu.

M.

Poživimo delo kulturno-prosvetnih društev

Občinski odbor SZDL in Svet Svobod in prosvetnih društev občine Kočevje sta v soboto 1. marca sklicala predstavnike prosvetnih društev na posvet. Ta je bil v dvorani Zavoda za socialno zavarovanje v Kočevju.

Namen posveta je bil, da bi se seznanili s kulturno-prosvetno dejavnostjo na območju naše občine in s problemi, s katerimi se člani posameznih društev srečujejo pri delu.

Posveta sta se udeležila tudi člana okrajnega sveta Svobod in PD tov. Minka Kovačič in Ivanc Miro.

Kratko poročilo o delu občinskega sveta je podal njen predsednik Smolej Jože.

Po poročilu predsednika se je razvila živahna diskusija. Predstavniki posameznih društev so prikazali delo in probleme, s katerimi se srečujejo pri tem. Problemi se pri posameznih društvih razlikujejo. Nekje se v večji meri čuti potreba po finančnih sredstvih in po prostorih, drugje pa se čuti pomanjkanje kadra. V manjših krajih ni odrasle mladine, ki bi vodila delo društva. Te probleme v veliki meri zmanjšuje šolska mladina s proslavami in raznimi prireditvami. To je tudi dokaz, da bomo prav v vrstah mladih dobili aktivne člane kulturno-prosvetnih društev. Zato naj se društva v bodoče še tesneje povežejo s šolo in naj ji pri tovrstni dejavnosti nudijo vso pomoč.

Ker se ljudje zanimajo predvsem za dramsko delo, delujejo po društvih v pretežni večini le dramske sekcije. Potrebno bi bilo, da začnejo čim prej tudi ostale sekcije. Pri tem bo moral občinski Svet nuditi društvom vso pomoč.

Vse priznanje je treba dati glasbeni sekciji, ki vsako leto pripravi festival pevskih zborov posameznih šol v občini.

Filmska komisija si je zadala nalogo, da bo tudi oddaljenim krajem omogočila kinopredstave. To bo možno s potujočim kinom.

Pokazala se je želja, da bi organizirali tudi festival dramskih del posameznih društev.

Prav zato bo treba poiskati način, da bodo naša PD zaživela v novih pogojih. Le na ta način bomo lahko vzgojili kulturnega človeka. Pri tem bo odločilno vlogo odigral občinski Svet Svobod in PD, ki vodi kulturno politiko na svojem področju.

V ta namen si je zadal sledeče naloge:

vzgojiti stalni kader v posameznih društvih s seminarji, ki jih organizira okrajni Svet v Ljubljani;

vzpostaviti čim tesnejši stik s posameznimi društvi in jim nuditi vso pomoč;

ustvariti večjo povezavo z okrajnim Svetom Svobod in PD, z občinskim odborom SZDL in delavsko univerzo;

pritegniti v društva šolsko mladino;

razširiti potujočo knjižnico;

omogočiti društvom medsebojna gostovanja in omogočiti klubsko življenje ljudem, ki so voljni delati.

NIL

Priprave za oddajo krvi

Minuli teden je bila seja komisije za krvodajalstvo pri Občinskem odboru RK Kočevje, na kateri so se načelno pogovorili o pripravah na to pomembno človekoljubno prostovoljno akcijo. Da bi se te pomembne akcije odzvalo čimvečje število ljudi, je komisija zaprosila za pomoč vse množične in politične organizacije predvsem pa krajevne organizacije SZDL in sindikalne podružnice v delovnih kolektivih in ustanovah. Čeravno bodo krvadajalsko akcijo izvajali v prvah dneh meseca aprila, so o teh vprašanjih že razpravljale nekatere organizacije. Krajevna organizacija SZDL v Kočevju je o teh vprašanjih razpravljala na svoji seji danes. V nekaj dneh bo posebno posvetovanje o tej akciji z zastopniki sindikalnih podružnic. Želja Občinskega odbora RK in ostalih je ta, da se bi te akcije udeležilo čimvečje število ljudi in da bi število prostovoljnih krvodajalcev preseglo število prejšnjih let.

Zapiski s seje

23. februarja je bila v Kočevju seja občinskega ljudskega odbora, na kateri sta bili najvažnejši točki poročilo in razprava o problemih kmetijstva (o tem smo že poročali v prejšnji številki) in o novih prispevkih. Razpravljali in sklepali pa so tudi še o nekaterih drugih zadevah.

OBČINSKE CESTE

Predlog odloka o določitvi cest četrtega reda, se pravi cest, ki jih je dolžan vzdrževati občinski ljudski odbor, ni bil sprejet. Odborniki so sklenili, naj bi Svet za komunalne zadeve proučil njihove pripombe in nato ponovno izdelal predlog odloka. Svet naj bi dal hkrati tudi utemeljitev, zakaj so predlagane ceste občinske.

DAVEK NA TT USLUGE

Odborniki so soglasno sprejeli predlog odloka o uvedbi občinskega prometnega davka na lokalne telegrafske in telefonske usluge. Sredstva se bodo zbirala v komunalnem skladu.

PROTI GOVEJI TUBERKULOZI

Sprejeta je bila tudi odredba o obveznem izkoreninjenju tuberkuloze govedi in odlok o ustanovitvi sklada za plačevanje odškodnin za tuberkulozne živali. Odredba določa izvedbo pregleda živali, odlok pa kakšna sredstva se stekajo v sklad, kdo z njimi upravlja in kdo dobi odškodnino.

GRADBENA SKUPINA PRI KGP

Sprejet je bil tudi predlog, da se pri KGP registrira gradbena dejavnost. KGP ima namreč svojo gradbeno skupino.

TAKSE NA FIRME IN PSE

Nadalje je občinski ljudski odbor sprejel odlok o spremenjenih tarifah občinskih taks in firme (izobešene napisne table) in na pse. Odlok podrobneje določa kolikšno takso plačajo lastniki firm in psov v mestu in bližnji okolici ter na ostalem območju občine.

TEŽKO GLASOVANJE

Nadalje je občinski ljudski odbor razpravljal o novih prispevkih, ki naj bi jih uvedli, da bi uravnovesili občinski proračun. Poudarjeno je bilo, da je večina volivcev podprla predloge občinskega ljudskega odbora o novih prispevkih. Z vsemi prispevki so se volivci v glavnem strinjali, le pri dopolnilnem proračunskem so bili v nekaterih kolektivih volivci mnenja, naj bi bil nižji. Volivci so v glavnem povsod podprli predloge ObLO. Proti so bili le tam, kjer so tudi odborniki nastopili proti novim prispevkom, ali pa kjer niso odborniki pravilno razlagali pomena novih prispevkov.

V razpravi na seji je bilo čutiti, da nekateri odborniki ne vedo, zakaj so se dajatve povečale in zakaj mora občina več odvajati. Delitev skupnih sredstev je občino precej prizadela, vendar občinski ljudski odbor ne more spremeniti zakona zvezne in republiške skupščine.

Po daljši razpravi je večina odbornikov ugotovila, da je nujno zbrati s prispevki nova sredstva, ki bodo porabljena v skupno korist (zdravstveni dom, šolstvo itd.), ker bo imelo lahko zanemarjanje teh področij resne posledice (zaprte šole, neurejeno zdravstvo itd.). Posledice bi občutil vsak posamezni občan in odborniki bi pred volivci težko zagovarjali takšna stališča. Občinski ljudski odbor je sklenil, da se predpišejo posamezne dajatve, kot je bilo predlagano, z dodatkom, da naj Svet za finance prouči, kakšno progresivno lestvico bi bilo pri dopolnilnem proračunskem prispevku najbolje uvesti in da bo ta prispevek znižan, če bodo dotekala sredstva iz kakšnih nepredvidenih virov.

USTANOVLJENA »MOJCA«

Nadalje je bilo soglasno sklenjeno, da se ustanovi v Stari cerkvi otroška restavracija in mlečna kuhinja »Mojca«. Razen toplih malic in brezalkoholnih pijač bodo v njej prodajali tudi kruh.

VOLITVE, IMENOVANJA...

Ožura Viktor, direktor Trgoprometa, je bil imenovan za direktorja podjetja »Avto«, na njegovo mesto pa je bil imenovan za vršilca dolžnosti Herman Struna. Na mesto načelnika za narodno obrambo je bil imenovan Tone Križ.

ŠTIRI ŠOLSKE

Pred dnevi je bila seja Sveta za šolstvo pri Občinskem ljudskem odboru v Kočevju. Razen članov sveta, se je je udeležil tudi predsednik ObLO Drago Benčina in zastopniki nekaterih organov, organizacij in gospodarskih organizacij. Na seji so razpravljali o planu sklada za šolstvo za letos, o ustanovitvi Posebne osnovne šole v Kočevju, o potrebi po osemletki v Kočevski Reki, o štipendiranju in še nekaterih problemih.

220 milijonov izdatkov in 204 milijone dohodkov

Finančni plan sklada za financiranje šolstva za letos predvideva okoli 220 milijonov dinarjev izdatkov. Tolikšni izdatki so potrebni za zvišanje osebnih prejemkov in za kritje materialnih potreb šol. V sklad pa bo predvidoma priteklo le okoli 204 milijone dinarjev. Dohodki in izdatki sklada bi bili uravnovešeni, če bi se našla možnost, da bi plačali račun za Vajeniški dom, ki znaša okoli 16 milijonov dinarjev, iz kakšnih drugih sredstev.

Ustanovljena Posebna šola

Nadalje je svet sklenil, naj se ustanovi v Kočevju Posebna osnovna šola, ki bo namenjena manj nadarjenim učencem. Doslej je bila posebna šola, ki pa je imela le dva o ddelka, v sklopu šole Mirka Bračiča.

Že letos osemletka v Kočevski Reki?

Svet je razpravljal tudi o ustanovitvi osemletne šole v Kočevski Reki. Zdaj se vozijo učenci višjih razredov osemletke v šolo v Kočevje, za kar je potreben posebni avtobus. Z novim šolskim letom se bo število učencev v višjih razredih osemletke povečalo za toliko, da bi potrebovali za prevoze v šolo dva avtobusa. Zaradi tega je vodstvo šole posredovalo željo staršev Svetu za šolstvo. Ustanovitev osemletke pa je zvezana seveda s precejšnjimi stroški. Za dozidavo razredov in za stanovanja bi bilo potrebnih po približnih izračunih 36 milijonov dinarjev. Polovico te vsote je pripravljeno prispevati posestvo »Snežnik« iz Kočevske Reke, drugo polovico pa naj bi prispeval občinski ljudski odbor, ki pa je letos v precejšnjih finančnih težavah. Rešitev bodo skušali najti tako, da bi dobili kredite.

Bolj premišljeno štipendiranje

V razpravi o štipendiranju so člani sveta opozorili na pomanjkljivost, da ni v štipendijski komisiji nobenega zastopnika šolstva in zdravstva, čeprav imata ti dve panogi največ štipendistov. Dalje je bilo poudarjeno, naj bi se štipendije ne odobravale po raznih poznanstvih, pa tudi socialne podpore naj bi ne bile. Tako na primer štipendiramo ljudi, ki jih sploh ne bomo potrebovali. Člani sveta so opozorili še na nekatere dobre in slabe strani štipendijske politike. Sklenili so tudi, da bodo predlagali obč. ljudskemu odboru, naj bi bile v bodoče štipendije večje, vzporedno pa naj bi komisija vsestransko premislila, komu jih bo dodeljevala.

Tokrat res po željah potrošnikov

NA IV. MEDNARODNEM LESNEM SEJMU BODO OBISKOVALCI LAHKO KUPILI ALI NAROČILI VSE RAZSTAVLJENE POHIŠTVENE IZDELKE

V prostorih Gospodarskega razstavišča v Ljubljani bo letos od 2. do 10. junija IV. mednarodni lesni sejem, za katerega je že danes ogromno zanimanja. Čeprav bo sejem zavzel vse razpoložljive prostore — okrog 25 tisoč kvadratnih metrov površin — verjetno vsem razstavljavcem ne bo mogoče ustreči, saj je že danes večji del razstavnega prostora razprodan.

Posebna zanimivost letošnjega lesnega sejma bodo najsodobnejši stroji za obdelavo lesa, ki jih bodo razstavljala domača in tuja podjetja. Za nas bodo vsekakor zelo zanimivi najmodernejši stroji iz inozemstva, ki jih bodo razstavila podjetja iz Zah. Nemčije, Italije, Francije, Avstrije, Nizozemske in Vzhodne Nemčije, pričakujejo pa še udeležbo drugih držav.

Razen modernih strojev za obdelavo lesa, bo na sejmu še razstavljen les, lesna galanterija, reprodukcijski material, tipizirani izdelki iz lesa za gradbeništvo, lesni polizdelki, suha roba, pletarski izdelki in seveda pohištvo. Nedvomno bo največ zanimanja med širšim krogom obiskovalcev vzbudilo ravno pohištvo, ki ga bodo razstavljala podjetja iz vse države. Posebna privlačnost tega sejma pa bo v tem, da bodo obiskovalci lahko vse razstavljene pohištvene izdelke kupili ali pa bodo na sejmu dobili točne naslove, kje lahko ta ali oni kos pohištva naročijo oziroma kupijo v trgovini. Vsekakor je vodstvo sejma s tem res ustreglo željam potrošnikov, saj so bili doslej marsikateri očitki, češ da podjetja nekatere izdelke proizvajajo samo za razne sejme in razstave, povsem upravičeni.

ŠE DVA NA PREGLEDU

Pred dnevi je bila v Kočevju seja komisije za analizo pravilnikov o delitvi čistega dohodka in osebnih dohodkov. Komisija je pregledala le pravilnika podjetja Kovinar in pravilnik Mesarije in klavnice.

Za pravilnika podjetja Kovinar je komisija menila, da sta dobra. Predvsem je komisija ugotovila, da je dobro obdelan sistem delitve čistega dohodka in osebnih dohodkov. Pravilnika pa vsebujeta tudi nekatere nepotrebne določbe in imata nekaj manj pomembnih tehničnih pomanjkljivosti.

Kolektiv Mesarije in klavnice pa je menda napačno razumel, da je dolžan izdelati le en pravilnik in je zato v svojem pravilniku zajel le delitev osebnih dohodkov, čistega dohodka pa ne. (Podjetje deli čisti dohodek na podlagi razmerij, ki so predvidena v proizvodnem planu podjetja). Pravilnik o delitvi osebnih dohodkov je tudi precej pomanjkljiv, ker ne vsebuje meril za stimuliranje posameznikov ampak le za kolektiv. Nekateri členi pravilnika so tudi nerazumljivi in pomanjkljivi. Zaradi vseh teh pomanjkljivosti bo komisija priporočila zboru proizvajalcev, naj predlaga podjetju, da izdela nov pravilnik.

Analiza pravilnikov napreduje le počasi. Vzrok je v tem, ker so člani komisije v glavnem računovodje, ki pa so po novem letu zaposleni z izdelovanjem zaključnih računov. Tudi gospodarske organizacije zaradi izdelovanje bilanc nimajo rade obiskov komisije. Upati je, da bo zdaj, ko so nekatera podjetja že izdelala zaključne račune, analiza pravilnikov spet stekla. V Občini Kočevje je 28 gospodarskih organizacij, ki so predložile komisiji na vpogled svoje pravilnike, ta pa je doslej pregledala pravilnike šestih podjetij.

Smrt v zadimljeni sobi

V sredo, 28. februarja ob 8.30 se je delavka KGP Kočevje, obrat v Knežji Lipi Dora Radočaj vrnila z dela v svoje podstrešno stanovanje v Knežji Lipi 1 in našla v zadimljeni sobi mrtvega sina Dušana, starega 5 mesecev. Na kraj dogodka je odšla komisija Tajništva za notranje zadeve iz Ljubljane s preiskovalnim sodnikom. S poizvedovanjem so prišli člani komisije do ugotovitev, ki so jih posredovali okrožnemu javnemu tožilstvu.

Pri obdukciji je zdravnik ugotovil, da je otrok umrl zaradi zadušitve. V podstrešnem stanovanju Dore Radočaj se je vedno kadilo, če je zunaj pihal veter. Posebno pa se je kadilo, kadar so kurile stranke, ki stanujejo v pritličju. Usodnega dne je mati pustila otroka v nezakurjeni sobi, ko je okoli tretje ure zjutraj odšla na delo. Delala je v hlevu pri živini. Okoli 8.30 ure se je vrnila — takrat pa je bila sobica že polna dima, otrok pa mrtev.

Na osnovi zaslišanja prič je komisija ugotovila, da je Dora Radočaj večkrat prosila delovodjo obrata, da bi ji dal drugo sobo, kjer se ne bi kadilo. Delovodja ji je prošnjo odklanjal češ, da nima druge sobe. Komisija pa je med drugim tudi zvedela, da so sami delavci iz sosednje hiše predlagali Radočajevi, da bi šli v njeno sobo, ona pa bi se z otrokom preselila v njihovo. Radočajeva je to povedala delovodji, ki pa ji zamenjave ni odobril.

Naslednja ugotovitev komisije je bila, da v omenjeni stavbi ni bil dimnik ometen skoraj leto dni. Priče so izpovedale, da dimnikar dimnika ni čistil, plačilo pa je kljub temu zahteval in prejemal.

Komisija je še ugotovila, da je Dora Radočaj (ki jo je mož zapustil in odšel neznano kam tik pred rojstvom otroka) delala z neskrajšanim delovnim časom takoj, ko je je potekel porodniški dopust. Tako je delala po 8, včasih pa tudi po 10 ur na dan. Ugotovitve je posredovala komisija postaji Ljudske milice v Kočevju, da bo ta preko Zavoda za socialno zavarovanje začela ustrezen upravni postopek.

IZ PREDGRADA

Ženske iz Predgrada se dobro pripravljajo na to, da bi čim lepše proslavile 8. marec, ki bo v nedeljo 11. marca v dvorani zadružnega doma. Za proslavo bodo nastopile v pevskem zboru. Na odru bodo zaigrali tudi Nušičevo igro »Analfabet«.

Lovska družina v Pregradu je imela preteklo nedeljo svoj občni zbor. Razpravljali so o lovskih in gospodarskih zadevah družine. V družino so sprejeli tudi nekaj novih članov.

Pred pustno nedeljo je bilo v Predgradu zelo živahno. Večja skupina otrok se je po starem običajo oblekla v maske in od hiše do hiše nabirala predpustna darila.

O nesreči rudarjev v Banovićih

Dne 22. februarja okrog 14. ure so sirene rešilnih avtomobilov žalostno zapele skozi mesto Tuzlo proti rudniku Banoviči. S svojim zateglim glasom so naznanjale žalostno vest, da je v rudniku zasutih 180 rudarjev.

Jaz, ki služim v Tuzli vojaški rok, nisem mogel takoj ugotoviti, za kaj gre. Ali vest mi ni dala miru. Povpraševal sem ljudi, ki so brez vsake besede hiteli tja, kamor so brzeli z veliko brzino rešilni avtomobili.

Kmalu sem zvedel za žalostno novico, da je v rudniku Banoviči eksplozija, kjer je bilo skladišče razstreliva. To skladišče se je nahajalo približno 1 km daleč v rovu, ki je 70 m globoko. Eksplozija se ni slišala na površino zemlje.

Kmalu po eksploziji se je med rudarji in ostalim prebivalstvom razširila žalostna vest, da je že mrtvih 51 rudarjev. Pozneje je umrl še en rudar v bolnici v Tuzli.

Mnogo ljudi iz mesta in okolice Tuzle, se je množično javljalo, da bi dali kri za ponesrečene rudarje. Tudi mi pripadniki JLA smo se takoj zbrali, da bi s svojo krvjo pomagali ponesrečencem.

Žalosten je bil pogled na žene in otroke rudarjev, ki so z glasnim jokom stali ob mrtvih možeh — očetih — rudarjih.

To je bila druga največja nesreča v rudniku Banoviči.

Žalostno je bilo tudi slovo dne 1. marca ko smo se v Tuzli poslovili od mrtvih rudarjev.

Janez Debeljak, Tuzla

O komunali in standardu

Poročilo Sveta za komunalne in gradbene zadeve ObLO Kočevja

(Nadaljevanje)

Glavni problem vzdrževanja hiš so premala sredstva za popravila in vzdrževalnino. Glavna krivda, bi rekel — so sedaj še neekonomske, se pravi prenizke najemnine. Tako si n. pr. hišni sveti novih in sodobnih stavb, ki jim zaenkrat leta in leta popravil vobče ni treba, lahko omišljajo opreme pralnic, zidanje garaž in podobno — dočim hišni sveti starih hiš ne morejo kupiti par komadov strešne opeke, da bi zakrpali luknje pri že tako mizernem stanju hiše. Tudi sama razdelitev fonda stnovanjskih najemnin je nestimulativna, saj vidimo, da se najkrepkeje zbira letni fond za zidanje novih stanovanj, hiš v iznosu nad 21 milijonov din, šele drugorazredno fond za tekoča popravila na stavbi in stanovanjih, v iznosu 14 milijonov din in se to z lepim doprinosom najemnin poslovnih prostorov in lokalov v vrednosti 5,5 milijona din. Kaj pa tam, kjer takih lokalov ni? Kakor je vir in način dotoka sredstev za zidanje novih hiš lep, vzpodbuden, bi bilo osvojiti mnenje, da je ta razdelitev le nekaka linija najmanjšega odpora, neka nestimulativnost, ter bi morala biti tu neka izravnava v tem smislu — da bi stanovanjska poslopja, stara nad 25 let ne plačevala sredstev v fond za zidanje novih stanovanjskih hiš, zato pa mlajša poslopja nekoliko več kot do sedaj. Zato imamo dokajšnje število stanovanjskih poslopij, v katerih zaradi slabe ekonomike in starosti hiš ne moremo uvesti družbenega samoupravljanja, ker stanovalci ne upajo k temu pristopiti — ker ni sredstev, stanje stavbe pa obupno. Slab trošt je tudi z najetjem topoglednega posojila. Take stavbe morajo potem administrativno voditi stanovanjske skupnosti sami ali prisilni upravitelji.

Vloga stanovanjske skupnosti v naši komuni je dokaj pozitivna in nudi s svojimi obrtnimi uslugami in servisi edinstveno pomoč hišnim svetom, čeravno ne vedno po nizki ceni, in pa vobče prebivalstvu s svojimi servisnimi delavnicami: pralnicami, krpalnicami, kopališčem, otroškimi vrtci itd. Polje udejstvovanja je pa še vedno bogato in neizčrpno. Še bi bilo zajeti pod okrilje stanovanjskih skupnosti gotove obrtne kot služnostne dejavnosti, po katerih je danes velika potreba — pri tem pa ne pozabljajoč socialne vloge do katere stanovanjske skupnosti vobče še niso prišle pri nas. V vsakdanjem življenju rabimo pri gospodinjstvih periodične pomoči kot: gospodinj, kuharic, čistilk, pomoč v bolezni, otročje negovalke itd. Vse to so problemi današnjega življenja — ki se danes razvija čisto drugače, kot pred deceniji, prinaša pa s seboj vrsto problemov, težav in vprašanj, ki jih bodo morale reševati naše stanovanjske skupnosti in nuditi državljanom tudi take socialne usluge in pomoč in za katere se naš človek danes nima kam obrniti.

Sam razvoj dosedanje dejavnosti stanovanjskih skupnosti je pa celo nekoliko iztiril. Pod njihovim okriljem so se razvijale in razbohotile gotove grane čistih obrtniških dejavnosti, posebno gradbene, mizarske in podobno, ki so danes prerasle določene okvire namena in vlog stanovanjskih skupnosti in jih moramo danes utesniti v prvotne kalupe. Razumemo, da je šel dosedanji pravec razvoja naših skupnosti v cilju dosezanja velikih finančnih efektov, vendar to ni in ne more biti vloga in namen stanov. skupnosti, kakor tudi ne to, da imamo pri istih razbohoten kader administracije — se pravi režije. Ker to ne morejo biti pridobitne organizacije za hlastanje dobičkov, se bo iste primerno reorganiziralo, usmerilo dejavnosti in vse odvišno podvrglo dejavnosti bodočega novoustanovljenega komunalnega podjetja. Z takim družbenim posegom bomo dali obojestransko pravega duha, poleta in pravi srž stanovanjskim skupnostim kot takim na eni strani, ter obrtni, oz. komunalni dejavnosti — na drugi strani.

Tudi vloga hišnih svetov kot organov družbenega samoupravljanja ni še na višini, kot bi si želeli. Sicer ugotavljamo kompliciranosti finančne narave, zamotanost delitve in odvajanja najemnin, čemer res ne more biti vsakdo kos, vendar pa opažamo premalo smisla za gospodarjenje in premalo smisla za gospodarsko upravo stanovanjskih poslopij. Čeravno so pri starejših poslopjih na razpolago majhna sredstva za popravilo in vzdrževanje stavb, vendar ne bi smelo biti vidnejših razlik med privatnimi zgradbami in zgradbami socialističnega sektorja. Da je temu danes še tako, bo potrebno večje zavednosti, večjega razumevanja in vzgoje našega človeka, da bomo stanovanjski fond naših hiš ne samo dobro vzdrževali, nego tudi dvignili in izboljševali. Ker je to standard našega človeka, je to prvenstvene narave našega življenja, pa nam vsem skupaj ne more biti »španska vas« sedanjosti in bodočnosti.

IX. JAVNE KOMUNALNE NAPRAVE

1. PARKI, NASADI, OTROŠKA IGRIŠČA

Nimamo tega kako veliko, vendar tudi z našimi nasadi ne ravnamo preveč kulturno. Posebno mesto je potrebno nasadov, parkov, zelenic in podobno in topogledno so bili z prizadevanjem in sredstvi občine le-ti tudi zgrajeni. Tudi vzdrževanje istih je z reorganizacijo podjetja »Vrtnarija« sedaj urejeno. Je pa potrebno, da z istimi ljudje res ravnajo kulturneje, da ne nastaja iz tega vaška gmajna in travnik za brcanje žoge.

V tem pogledu bo potrebno pri naši mladini več vzgoje in discipline — na drugi strani pa mladini dati sodobnih igrišč, kot edina prava mesta za njihovo razgibanje. V tem smo na dokaj nizkem nivoju in bomo morali izgradnji otroških igrišč posvečati večjo prizadevnost.

(Nadaljevanje prihodnjič)

ŽIVLJENJE IN DELO

V prostorih, kjer je ustvarjalno delo naših domačih in svetovnih del

MARSIKDO — ČE BI GLEDAL SAMO PO NASLOVU, BI DEJAL:

»KAJ JE PA SPET TO? TAKEGA PROSTORA PA NI V KOČEVJU. SAJ GA NISMO VIDELI IN NE SLIŠALI O NJEM ŠE NIČESAR.«

Prav bi imeli. Malo vemo še o prostorih, kamor je prišlo lansko leto 14.006 ljudi, ki so po svoji želji izbirali dela iz domače in svetovne književnosti. Morda so prišli eni desetkrat, ali pa še več, drugi pa sploh ne vedo za te prostore, ker se za to ne zanimajo. Vendar je res, da je prišlo v te prostore 14.006 ljudi, ki so odnesli eno, pa tudi deset del na svoj dom in so ob

V knjižnici Kočevje

njih živeli, se učili in plemenitili svojo miselnost o življenju ljudi vsega sveta. S temi deli so potovali po vseh kontinentih naše zemeljske oble, pluli so po oceanih, potovali po pragozdovih, sodelovali so v bitkah starega, srednjega in novega veka skratka živeli so življenje ljudi, ljubezni in sovraštva, ki ga je imel človek v zgodovini svojega obstoja. Iz vsega tega so spoznavali odnose med ljudmi, ki so se razvijali v teku stoletij. Oblikovali so svojo notranjo stran človeka, ki je vedno dostopna za lepoto življenja, za tisto srečno dobo, v kateri bi bili vsi ljudje srečni in veseli, dobo, v kateri se ne bi bali za obstoj svojega življenja.

TA PROSTOR JE NAŠA LJUDSKA KNJIŽNICA

V njej smo dobili 9 obiskovalcev, od katerih so trije že odhajali, drugi so pa še zbirali in pregledovali knjige po mizi in policah. Uslužbenke so hodile od mize do omar in izbirale dela po želji obiskovalcev. Prihajali so novi obiskovalci s knjigami v rokah, mladi in stari, izposojena dela so vračali in začeli izbirati nova dela.

Prišel je dvanajst let star fant in prinesel pet ali šest knjig in dejal:

»Te so moje, te so pa od starega ata.«

Knjižničarka je začela takoj vpisovati v kartoteko, fant je pa začel prebirati knjige, ki so bile na mizi.

»Pa boste toliko vzeli? Kdaj boste pa vse to predelali?« je vprašala knjižničarka tovariša, ki je imel pred seboj že več kot pet knjig.

»Veste, sem v bolniški in imam čas od jutra do večera in od večera do jutra. Zato mi je potrebno toliko, da se ne dolgočasim.

»Kaj pa pravi žena, ko samo čitate?«

»Nič, ker je ni doma. V službi je od jutra do večera.«

Prišel je star mož. Marljivo je zbiral med knjigami, dokler ni izbral tega kar je želel.

»Pa imate še dobre oči, še nič nimate očal — oče?« je menila knjižničarka.

»Oči imam kar dobre, očal še nič ne potrebujem. Ko sem bil star 55 let, sem šel k zdravniku po očala. Predložil mi je celo vrsto očal, katere bi mi bolj ugajale, pa mi niso nobene. Na vse sem videl bolj slabo kot če sem bil brez očal,« je dejal oče.

»Koliko ste pa stari?« je še vprašala knjižničarka.

»Letos jih bom 71.«

Mož je v nadaljnem razgovoru še povedal, da je upokojen, ker pa brez dela ne more živeti, hodi vsak dan še v službo — in to v večerno — za čuvaja.

Res je mož živ leksikon spominov iz svojega življenja. V razgovoru je dejal:

»Ja — ko bi bil jaz imel tako možnost za učenje, kot jo ima današnja mladina, bi bil tudi kaj napisal. Jaz sem se učil samo ob počitnicah, ko je prišel v našo vas učitelj in nas je učil dva meseca, ko smo bili stari že 12—15 let.«

V tem času so prišli v knjižnico otroci, stari od 6—10 let. Večji so pri mizi vračali knjige, manjši so se pa kar vsedli k polici pionirskih del, ki je pred vrati in začeli zbirati slikovna dela. V izbiranju dela so se zelo poglobili, nič jih ni motilo naše klepetanje.

Prišle so starejše ženske, ki so hitro opravile. Vrnile so kar so prinesle in izbrale drugo.

Tako se vrstijo eden za drugim obiskovalci knjižnice, ki imajo v tem svoje veselje. Veliko jih je, povprečno vsak dan okrog 70, kadar je knjižnica odprta. Pride pa tudi dan, da je v enem dnevu čez 100 obiskovalcev.

NEKAJ O OBISKOVALCIH IN KNJIŽNICI

»Pri vas je pa vedno dovolj obiskovalcev,« smo menili.

»Da, vedno imamo dovolj ljudi. V lanskem letu je prišlo v knjižnico 983 mladincev, 274 delavcev, 157 uslužbencev, 5 kmetov in 202 je bilo ostalih poklicev. Vsi ti so bili naši stalni obiskovalci, ki so prišli v knjižnico 14.006-krat in si sposodili 35.261 knjig. Na novo smo letos vpisali še 34 obiskovalcev. V decembru lanskega leta smo izdali obiskovalcem 4.228 knjig. Od teh je bilo 5 političnih, poučnih 60, leposlovnih 2983 in mladinskih 1180.

Obiskovalci knjižnice so povečini zavedni. Knjige v redu vračajo. Res je med mladino nekaj tudi takih, ki knjige, revije in časopise pokvarijo, strgajo nam celo posamezne slike, teh seveda ne moremo pohvaliti. Slaba stran je tudi pri nekaterih starejših obiskovalcih, ker nam knjig ne vrnejo o pravem času. Vsled tega jih moramo opominjati in celo tožiti. V lanskem letu smo morali vrnitev knjig izposlovati potom advokata v 59 primerih.«

PROSTORI KNJIŽNICE IN KADER

»Kakor vidite, imamo prostore zelo slabe,« nam je dejala knjižničarka. (Knjižnica se nahaja v mali dvorani družbenih organizacij.)

»Povsod smo tako na tesnem. Imamo 11 omar in nekaj polic, knjige so povsod naložene v dveh vrstah. Vseh knjig imamo 11.174. izločili smo jih 1523, ker so bile že tako strgane in obrabljene, da niso bile več za uporabo.«

»Kakšno pa je finančno stanje?«

»Za izposojene knjige smo lansko leto kasirali 468.000 din, od ObLO smo dobili dotacije 1,530.000 din. Izdatkov smo imeli 2,157.000 din. Od ene knjige računamo obiskovalcem največ 30 din in to po kvaliteti dela, če je knjiga nova, od vseh ostalih pa še manj. Od vseh založb v Sloveniji nabavljamo nove knjige, ki so izdane. Res samo po dva ali tri izvode, morali bi jih imeti po povpraševanju pa vsaj osem izvodov vsake knjige. Ker nam primanjkuje finančnih sredstev, seveda ne moremo nabaviti toliko knjig, kot jih potrebujemo.«

Obiskovalci so prihajali kar naprej in tovarišica nam je še pripomnila:

»Prostori, to je naša največja težava. Vidite, kako imamo vse nabito, delo je v takih prostorih težko. Delamo dve in rade bi to uredile, da bi bil do knjig za obiskovalce svoboden pristop, pa je v teh prostorih to nemogoče. Še vedno se poslužujemo pultnega sistema, ker drugače ne gre. Pri tako velikem obisku kot je v Kočevju je res nujno, da bi knjižnica dobila nove prostore in tudi strokovno moč, ki jo nujno potrebujemo. Upamo, da bo ta prišla, ker sedaj še študira.«

POTUJOČE KNJIŽNICE

»Kako gre pa s potujočimi knjižnicami?« smo še vprašali.

»Imamo dva kovčka, v katera gre po 120 knjig, ki sta last knjižnice. S temi kovčki pošiljamo dvakrat na leto knjige v Vas-Faro in Osilnico. To delo vodijo v Vasi in Osilnici prosvetni delavci.

Od Sveta Svobod smo dobili dva kovčka. Z enim dostavljamo knjige v Koprivnik, z drugim pa v Struge. Ta dva kovčka sta sedaj prvič na poti.

Ljudje se teh potujočih knjig radi poslužujejo, ker je zanimanje do knjig v navedenih krajih precej veliko.«

KATERI PISATELJI SO MED BRALCI NAJBOLJ PRILJUBLJENI

»Od domačih pisateljev so najbolj priljubljeni Jurčič, Ingolič, Bevk, Mimi Malenšek, Seliškar, Pahor, Finžgar, Tavčar in vsi pisatelji, ki opisujejo tematiko in dogodke iz NOB, ki je med našimi bralci izredno priljubljena. Za dela Andriča je zelo veliko povpraševanje. Naši obiskovalci imajo radi vsa naša domača dela.

Od tuje književnosti je pri naših bralcih največje zanimanje za angleško literaturo, ki se je pri nas najbolj uveljavila. Seveda so med bralci priljubljena dela svetovno znanih pisateljev kot so Tolstoj, Balzak, London, Maupassant, Dickens itd. Po vseh teh delih naši bralci zelo radi posegajo.«

KAKO DELA PA UPRAVNI ODBOR KOT DRUŽBENI ORGAN?

Vedeli smo, da bo pri tem vprašanju malo zastoja. Tovarišica je malo pomislila predno je odgovorila:

»Upravni odbor dela bolj slabo. V enem letu je imel samo eno sejo. Krivda zato je tudi na nas samih, ker vsled velikega dela nimamo časa, da bi mu z analizo predložili probleme v reševanje. Člani upravnega odbora so preveč zaposleni in nimajo časa, da bi se za delo knjižnice bolj zanimali, ker jo sami ne obiskujejo, ne vidijo tudi njenih problemov.«

Tovarišica je imela prav. Povedala je objektivno, tako kot je v resnici. Upravni odbor ne dela, ker so člani preveč zaposleni in nimajo pravega interesa, ker sami knjižnice ne obiskujejo. Kjer ni interesa, ne more biti tudi uspehov. Izvoliti bi bilo potrebno nov odbor iz ljudi, ki so za knjižnico zainteresirani in to so obiskovalci, iz teh bi bilo potrebno izbrati delovne ljudi, ki bodo za delo prijeli in začeli reševati probleme hrama književnosti.

PROBLEMOV ZA DELO JE ZELO VELIKO

Če pogledamo po številkah, vidimo, da hodi v knjižnico 1655 obiskovalcev, ki so v enem letu prišli 14.006-krat in vzeli 35.261 knjig, je za Kočevje to lep uspeh. Nešteto naših delovnih ljudi si želi izobrazbe, knjiga je sredstvo, iz katerega se učimo, spoznavamo svet in življenje, oblikujemo našo notranjost in mišljenje do vsega tistega, kar je v življenju lepega in dobrega. Iz knjig spoznavamo življenje ljudi in samega sebe, s knjigami doživljamo srečo in veselje.

Vsled tega bi se bilo potrebno bolj poglobiti v vsa ta vprašanja, ki zadevajo hram znanosti in kulture. Rešiti bi morali čimprej najbolj nujne probleme, ki so v naslednjem.

Nujno je dobiti za knjižnico v Kočevju primerne prostore, v katerih bi se knjižnica lahko uredila strokovno in poslovno.

Organizirati bi bilo potrebno mladinsko in študijsko knjižnico s čitalnicami.

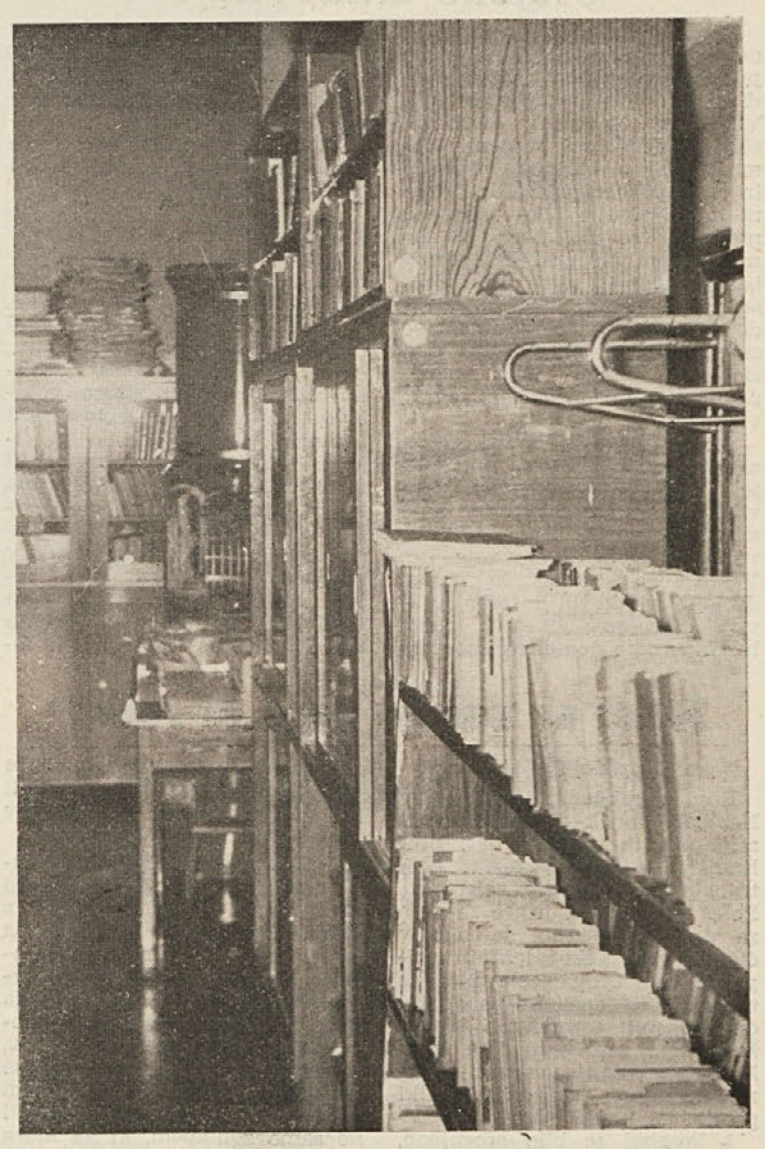

Polne knjižne omare in police

Mikulov očka je star 94 let

GOTOVO JE V KOČEVSKI DOLINI VELIKO LJUDI, KI NE POZNAJO NAŠEGA DEDKA. NAJ VAM GA PREDSTAVIM.
TO JE TONE MAJETIČ, KI JE DOMA V KOSTELU.

Naš dedek je bil 8. januarja star 94 let. Lepo število kaj? Da, in tega dedka lahko marsikateri dan srečate na cesti in ga vprašate:

»Očka, kam pa kam?«

On pa veselo odvrne:

»V kočo grem na dva deci!«

»Ha, ta je pa krepka. Štiriindevetdesetletni starček, pa si privošči še tako pot. Če ga natančno pogledate, gotovo ne boste prezrli, da jo očka še kar krepko maha po strmini gori v kočo. Večkrat dobi od mimoidočih tudi tale pozdrav:

»Ho, očka, vi pa greste kot kakšen fant.«

»Da, da,« odgovori. »Bi še kar šlo, ampak leta so leta.«

Tudi ko je praznoval svoj štirindevetdeseti rojstni dan, je stopil v turistično kočo v Kostel na kozarec vina. Svojo palico, ki ga spremlja na vseh potih, je

vestno postavil v kot, klobuček pa je obesil na obešalnik in poklical:

»Mici, daj prinesi dva deci, ker me to še vedno najbolj drži pokonci!« Tovarišica mu je rade volje postregla in potem sta še malo pokramljala.

Naš dedek rad pripoveduje, kako je bilo v starih časih, ko je bil še krošnjar na Dunaju, doma pa je imel enajst nepreskrbljenih otrok, za katere je moral skrbeti. Vsled otrok se je neštetokrat odrekel še kruhu. Sedaj je srečen, ko so njegovi otroci preskrbljeni, sam pa roma v 95. leto.

Okoli sebe ima vedno veliko poslušalcev, ki mu glasno pritrjujejo, ker ima očka bolj šibek posluh. Pravi, da slabo sliši od takrat, ko mu je veter kapo odnesel. Da, on zna biti tudi zabaven in zato ga imajo radi stari in mladi. Vsi, ki ga poznajo — mu od srca želijo, da bi praznoval stoletnico v našem krogu ob kozarcu vina.

Polonca

Naša partizanska mati

Mati! V najtežjih letih naše zgodovine, v letih našega težkega Narodno osvobodilnega boja, smo bili vsi partizani vaši otroci. Vaše srce in vaša ljubezen je gorelo za nas, kot za vaše lastne otroke. Res je, kot partizani smo imeli nešteto naših mater, ko naših slovenskih domovih, ki so skrbele za nas kot naše lastne matere. V bolečinah in trpljenju, ko so padali vaši sinovi, ste prenašali svojo ljubezen na vse borce NOB, za katere ste skrbele tako kot za lastne otroke. Vaša skrb in vaša ljubezen je bila tista nepremagljiva sila, ki nam je kot borcem dajala moč, da smo vzdržali v vseh nečloveških naporih našega boja.

Ena od teh mater je naša partizanska mati Marija Pahulje iz Prigorice, ki se je rodila leta 1878. Leta 1897 se je poročila z zidarskim mojstrom Blažom Pahulje. V zakonu je rodila 10 otrok, od katerih so štirje umrli, šest jih pa še živi. Svojemu možu je bila Marija Pahulje največja opora. S svojo veliko ljubeznijo, ki je zmore le mati, je skrbela za vzgojo svojih otrok in pri tem še skrbela za prehrano delavcev, ki so delali z možem pri zidarskih delih. Nosila je hrano po raznih deloviščih in kot gospodinja skrbela za vse.

Leta so tekla dalje. Otroci so odraščali, življenje pa je postajalo vedno težje. Leta 1933 je umrl mož, skrb za otroke, čeprav so bili že veliki, je padla na mater.

Prišla je druga svetovna vojna in z njo naša NOB. Otroci so se vključili v delo NOB, z njimi tudi mati, ki ni mogla nikoli zapustiti svojih otrok. Z njimi je živela vse dni našega Narodno osvobodilnega boja, z njimi je doživljala vse naše gorje in veselje, ki je prišlo z našo svobodo.

Letos praznujete 84. obletnico rojstva, mati. Ko smo vas obiskali, ste bili srečni v krogu svojih otrok in mi vsi, ki vas poznamo, vam kličemo še na mnogo leta — mati. Bili ste naša ljubezen v najtežjih letih in vas imamo v resnici radi.

Te besede, ki smo jih zapisali vam mati, naj veljajo vsem tistim znanim in neznanim materam po naši domovini, ki so nam nudile kot vi — svoje roke in svoje srce v borbi za našo svobodo. Borci NOB vas ne morejo nikoli pozabiti, ker ste bili ves čas naša partizanska mati.

Družinski tednik

Urejeno stanovanje

Zaradi temeljitih sprememb v notranjih odnosih v družini se je način življenja v naših gospodinjstvih močno spremenil. Vključitev matere v gospodarsko in družbeno življenje pomeni zanjo ekonomsko svobodo in enakopraven položaj v družini in izven nje. Zato danes ne moremo več zahtevati, da bo mati potem, ko je izpolnila družbene dolžnosti, sama opravljala še vsa gospodinjska dela. V sodobni družini je delitev dela po zmožnostih in sposobnostih posameznih članov eden važnih pogojev za mirno in lepo sožitje v družini.

Stanovanjske skupnosti odvzemajo gospodinjstvom marsikatero zamudno in težavno opravilo, kot je pranje, pripravljanje glavnih obrokov hrane, šivanje, veliko čiščenje stanovanja itd. Vendar je povsod še veliko drobnih del, ki jih je treba opraviti, če hočemo živeti v lepem in kulturnem domu. Ne moremo zahtevati od matere, da bi nam ona postiljala postelje, prala ob večerih nogavice, snažila čevlje, znašala kurjavo in živila ter pripravljala zajtrk, medtem ko bodo drugi svoj prosti čas izrabljali izključno za lastno ugodno počutje.

DELITEV DELA V DRUŽINI

Poleg **razdelitve dela** v družini je treba tudi **časovno smotrno porazdeliti** posamezne opravke. V stanovanju bo tudi veliko manj za snažiti in pospravljati, če se bomo znebili kiča in vsakovrstne šare. **Praktično pohištvo in plastične obloge tal** zmanjšajo čas, potreben za čiščenje. **Ekonomični pripomočki in stroji** ter primerna čistilna sredstva nam v veliki meri olajšajo delo. Ravno tako so velikega pomena **takojšnja popravila v stanovanju,** ki jih z malo dobre volje in spretnosti sami opravimo. Ker se pa sami temu težko priučimo, je tehnični pouk v šolah kot poklican, da s svojim praktičnim poukom usposobi učence zadnjih razredov osemletke za domača popravila električnih likalnikov, gospodinjskih strojev, mala popravila vodovodnih pip, izdelavo polic, montiranje in podobno. Ni pa najvažnejše znati stanovanje urediti, pospravljati in popravljati, temveč **predvsem stalno vzdržvanje reda in čistoče,** ker bo le tako stanovanje stalno urejeno, ne le enkrat na teden. Če imajo družinski člani navado, da v naglici polože kakšno reč kamorkoli, ne pa na njeno določeno mesto, v hiši ne more biti reda. O vseh teh načelih bomo govorili v naslednjih številkah.

Zakaj ni kislega zelja in repe?

Tovariš urednik!

Pred nekaj tedni sem brala v Novicah članek o pomembnosti zelenjave in sadja v naši prehrani in s tem v zvezi o naši trgovini za sadje in zelenjavo. Poleg pohvale, ki ji gre za skrb za dobro preskrbo, je bilo v članku tudi nekaj tehtnih pripomb na račun poslovanja te trgovine. Ne opazimo pa od tedaj nobenih tozadevnih izboljšav. Zato prehajamo na konkretna vprašanja in vas prosimo, da nam v naslednji številki preskrbite nanje odgovore:

1. Posebej je bilo omenjeno, da ne bi smelo nikdar zmanjkati kislega zelja in repe. Pa je tu pustna nedelja brez zelja, da ne govorimo o kakšni drugi solati. Ali si niso mogli oskrbeti zadostno število sodov kislega zelja, ko je bil prvi primer, da lahko zmanjka v času najhujšega povpraševanja tudi te najnujnejše solate?

2. Kdaj si bodo omislili plačevanje z bloki, kjer bo navedena poleg cene tudi količina. Mislim, da bi tu imela tudi kaj reči tržna inšpekcija, ker bi le ta način poslovanja lahko popolnoma zaščitil potrošnika. V tem oziru nam je lahko za vzgled »Non-stop« trgovina. Še večje priznanje pa zaslužijo, ker točnost tehtanja ni odvisna od tega, če kupec gleda na tehtnico, ampak se zavedajo, da je poštenje najboljša reklama.

3. Poleg letošnjih nesorazmernih cen z vrednostjo zelenjave, pa je zadnji teden še občutno poskočila cena čebule — na 194 dinarjev. Vemo, da tega ni kriva trgovina, radi bi pa vseeno vedeli, kje je temu vzrok? Čebula vendar ni prekrita s snegom, kot vsa naša letošnja solata; dobro prenaša vskladiščenje, le da je odstotek gnitja precej velik. Vprašamo pa, kje se je cena v zadnjem primeru tako občutno zvišala, ali pri proizvajalcu, ali pri veletrgovcu? Ta odgovor bi nam povedal, ali je bilo to povišanje potrebno, ali pa smo potrošniki spet žrtev prav nič socialistične trgovine.

4. S tem v zvezi pa bi tudi radi vedeli, s čim se je za letošnjo zimo sploh založila trgovina s sadjem in zelenjavo, bodisi, da izkorišča svoje prenovljene prostore, bodisi novozgrajno trgovsko skladišče? Zavedamo se, da smo vsi občani posredno prispevali k stroškom le-teh graditev, zato bi tudi radi vedeli, zakaj se trgovina z zelenjavo in sadjem od tedna do tedna zalaga sproti ne samo z blagom, ki ga mora zaradi občutljivosti in zimske proizvodnje sproti kupovati (solate, paradižnik, zelena koleraba, korenje itd.), temveč tudi z blagom, ki prenese celozimsko vskladiščenje (krompir, pesa, korenje, čebula, jabolka, rumena koleraba itd.) Res bi cene tudi tem artiklom tekom sezone rastle zaradi odstotka gnitja, vskladiščenja itd., vendar pa ne bi bilo teh velikih skokov.

Če je na ta vprašanja težko odgovoriti, ni krivda samo trgovine, temveč predvsem slabe povezave s potrošniki. Kako naj tudi par uslužbenk s poslovodjo vred ve, s kakšno množino naj se založi, da bi ustregel vsem potrošnikom, a da tudi trgovina ne bo nosila rizika? Priznamo, da je odgovornost v tej trgovini velika, da vsakodnevno nakupovanje vedno svežega blaga zahteva neprestani stik s proizvodnjo takorekoč brez oddiha, zato tudi naše priznanje poslovodji in uslužbenkam, ki se dnevno s tem ubijajo, dosegajo slabe finančne uspehe in nerazumevanje kupca. Zato naj naša vprašanja ne naletijo na nerazumevanje, ampak naj služijo kot prva vez med trgovino in potrošnikom, dokler ne zažive potrošniški sveti, ali kaka druga oblika povezave, ki bi omogočila še kvalitetnejše poslovanje te trgovine.

Za našo kuhinjo

● **Solata presna ali kuhana dnevno na mizi . . .**

Letošnja zima nam je pošteno zagodla in zelena solata je prava redkost in luksus na naši mizi. Zato ni morda odveč, če se spomnimo tudi na kakšne druge solate. Najprej pa nekaj splošnega:

Solate že od nekdaj pripravljamo z oljem. Zanje uporabljamo običajno jedilno bučno ali olivno olje.

Vse vrste zelenih solat pripravimo tako, da jih čim manj izpostavimo vplivu zraka in vode. Zato je priporočljivo, da solato operemo šele pred kosilom, seveda če je sveža. Uvelo solato skrbno opremo v mnogih vodah, nakar jo nekaj časa pustimo na cedilu, da se osveži. Namakati je ne smemo. Za osvežitev zadostuje, da jo od časa do časa poškropimo s čisto vodo.

Zelenjavo, iz katere pripravljamo kuhano solato, skuhamo v mali količini vrele slane vode, katero po kuhanju dodamo olju in kisu. Tako ne zavržemo dragocenih snovi, ki so se pri kuhanju oz. dušenju izlužile v vodo. To velja tudi za solate, ki jih pripravljamo iz gomoljastih zelenjav.

● **Korenjeva solata**

1. Korenje dobro operemo (če ni mlado, ga ostrgamo, mlado korenje pa samo umijemo in zdrgnemo s krtačo), nato ga nastrgamo, takoj pokapamo z limoninim sokom, osolimo, začinimo z oljem in potresemo s sesekljanim zelenim petršiljem.

2. Korenčkova solata z jabolki. Očiščeno korenje in jabolka nastrgamo, dodamo sesekljano čebulo, peteršilj, majaron in sol. Primešamo smetano in okisamo.

● **Krompirjeva solata s hrenom**

1. Krompir skuhamo, olupimo, ga zrežemo na rezine, osolimo in prilijemo vročo juho. Rahlo primešamo sesekljano čebulo, kis, olje. Nazadnje dodamo nariban hren.

● **Mešana solata z mesom**

Ostanki telečje pečenke, pest zluščenega graha (iz konzerve), 3 kuhani krompirji, 10 dkg korenja, 1 v trdo kuhano jajce, sol, olje, kis, zelen peteršilj. Telečjo pečenko zmeljemo ali na zelo drobno sesekljamo s sekačem, dodamo kuhan, odcejen grah, kuhan in na liste zrezan krompir, nastrgan surov korenček in sesekljano v trdo kuhano jajce. Osolimo, zabelimo z oljem in kisom. Primešamo še sesekljan zelen peteršilj in takoj serviramo kot samostojno jed.

● **Kuhana govedina s paradižnikom**

Oprane, na tanke rezine zrezane paradižnike naložimo v stekleno skledo, da pokrijemo njeno dno, jih osolimo, potresemo s sesekljanim zelenim peteršiljem in pokapamo z mešanico olja in kisa. Tako nadaljujemo, doker ne porabimo vseh paradižnikov. Na vrh damo na tanke rezine zrezano meso, ga zabelimo z oljem in kisom, osolimo in potresemo s poprom in z naribano čebulo. Solato takoj serviramo.

Dne 22. 2. 1962 ob 19. uri, je bilo v okviru DU iz Kočevja v Podpreski v Gasilnem domu, predavanje o gozdarstvu, spremljano z barvnimi diapozitivi in filmi. Tako smo se seznanili z obsegom in delom KGP Kočevje v gozdarski dejavnosti. Sledili smo lahko na diapozitivih vsem delom v dejavnosti od proizvodnje sadik do sečnje in izdelave raznih gozdnih sortimentov. Spremljali smo delo na izgradnji sodobnih kamionskih cest z uporabo raznih strojev za izgradnjo cest, takih, ki jih podjetje že poseduje in takih, ki jih bo šele nabavilo.

PREDAVANJE

o gozdarstvu v Podpreski

Dalje je bilo lepo prikazano spravilo lesa do kam. ceste od klasičnega načina s konjsko vprego ter iznosa prostorninskega lesa z bosanskimi konjički do spravila s traktorji. Videli smo pa tudi spravilo do ceste z žičnicami, katere uporabljamo povsod tam, kjer ne moremo graditi kam. cest, oz. bi bila gradnja istih nerentabilna. Ocenili smo vsestransko uporabnost traktorjev za spravilo lesa, zlasti je bila očitna prednost traktorja Ferguson (FE 35), ki ima poleg vsega še to dobro lastnost, da ga v celoti izdeluje po licenci domača tovarna ITM iz Beograda.

Tudi traktor Fiat ima svoje dobre strani, v glavnem pa to, da potrebuje dosti ožjo vlako.

Vsekakor pa je bil zlasti za mlajše gozdne delavce najbolj zanimiv barvni film, ki je v celoti prikazal tovarno motornih žag »Jobu-Tiger« in njihovo izdelavo vseh delov, montažo, preizkušnjo itd.

Seznanili smo se tudi z vsemi načini uporabe in praktičnosti teh motornih žag, zlasti za norveške razmere.

Skratka — predavanje, ki ga je vodil lepo in za vsakega razumljivo šef gozdno tehničnega oddelka KGP ing. Trošt Janez, je bilo zelo dobro obiskano. Poleg članov del. kolektiva Gozdne uprave Podpreska, KU Draga, Zadružno obrtnega podjetja »Jelka« v Podpreski, so se predavanja udeležili tudi številni drugi prebivalci iz Trave in okoliških vasi, od koder je vozil avtobus za to priložnost.

Predavanje je torej v celoti doseglo svoj namen seznaniti naše gozdne proizvajalce z raznimi pripomočki, ki naj težko delo v gozdu olajšajo, po drugi strani pa omogočijo čim večjo storilnost ob znižanju proizvodnih stroškov.

Predavatelju se za njegov trud lepo zahvaljujemo ter si takih in podobnih predavanj še želimo.

Dobri predlogi za delo organizacije ZB

V SREDO 28. FEBRUARJA JE BILA LETNA KONFERENCA KRAJEVNE ORGANIZACIJE ZB MESTA KOČEVJE. POROČILO IN RAZPRAVA STA NAKAZALI VRSTO PREDLOGOV ZA DELO ORGANIZACIJE ZB V KOČEVJU.

V organizaciji mesta Kočevje je 400 članov in je ena od najmočnejših organizacij v občini. V lanskem letu je bilo delo organizacije skozi vse leto plodno, sklepi so se v celoti realizirali, razen ureditve pokopališča padlih borcev na Trati, ker ni bil izdelan še projekt in vsled pomanjkanja finančnih sredstev.

Upravni odbor je po sklepu letne konference iz leta 1960 zbiral od članov prispevke za nabavo prapora. 413 ljudi je vpisanih v zbiralno knjigo, ki so prispevali 147.500 din. Prapor je organizacija v lanskem letu tudi razvila.

Za ureditev pokopališča padlih borcev je odbor odposlal 36 vlog na delovne kolektive, da bi prispevali finančna sredstva. Temu so se odzvali naslednji kolektivi: KGP, Rudnik, Kovinar, Tekstilana, Trgopromet in Avto Kočevje, ki so sporočili višini odobrenih zneskov, sredstev pa niso še nakazali. Ostali delovni kolektivi se na poslane vloge niso odzvali. Ureditev pokopališča bo stala okrog 10 milijonov, zato bo potrebno z akcijo še nadaljevati, da se bo pokopališče dokončno uredilo.

V razpravi je bilo podanih več predlogov za delo organizacije v bodočem letu. Na Kočevsko prihaja vedno več ljudi, ki želijo spoznati zgodovinske kraje iz NOB. Vodičev, ki bi vodili skupine izletnikov na Kočevski Rog je premalo. Delovnim kolektivom, ki želijo obiskati zgodovinske kraje v območju naše občine ali pa v druge kraje naj organizacija ZB nudi svojo pomoč. Drugo leto ko bo 20. obletnica Zbora odposlancev Slovenskega naroda, naj bi se organiziral zbor 9. brigade, ki je bila ustanovljena v Kočevju. Skrb za zdravljenje borcev je bila prav dobra, saj je bilo v lanskem letu na zdravljenju okrog 80 članov. Po vprašanju urejanja pravic za člane ZB je potrebno posvetiti več pozornosti, ker se hočejo tega poslužiti taki ljudje, ki si tega niso zaslužili. Zato je potrebno v tem delu sodelovanje vseh članov organizacije. Konferenca je izrekla tudi moralno obsodbo, tistim svojim članom, ki pozabljajo naš nacionalni ponos in ponos borcev, pa gredo v službo v tujino. Po vseh teh vprašanjih naj člani ZB aktivno in s prepričevanjem delajo v vseh naših družbenih organih in organizacijah kot družbeni delavci in borci, ker imajo zato vso moralno pravico.

Na konferenci so izvolili še člane za upravni odbor, ki bo imel dovolj nalog za delo v bodočnosti.

Pionirski kotiček

Veselje na snegu

Na pionirski konferenci smo sklenili, da bomo na športni dan organizirali izlet. K sreči je zapadel sneg in smo iz višjih razredov organizirali v sredno 28. februarja smučanje in sankanje.

V šolo smo pripeljali sanke in smuči. Sankarji so odšli v Faro, kjer je dobra proga, smučarji so dobili teren pa v Vasi.

Priredili smo sankaške tekme. Iz vsakega razreda je tekmovalo po 10 tekmovalcev. Razdelili smo se v dve skupini. Proga je bila precej dolga in sorazmerno slaba, ker nam je sanke ustavljalo kamenje.

Po končani tekmi smo v šolski kuhinji dobili izdatno malico, ko smo odjedli pa smo šli gledat smučarje. Ti so tekmovali v več točkah tako tudi v štafeti na 400 metrov. Poleg smučarjev, smo se ostali sankali in kepali. Predno smo odšli na svoje domove, smo nakepali tudi tovariša učitelja.

Takih športnih dni si še želimo.

Marija Simončič,
šola Vas-Fara

Naša vas

Naša vas v dolinici leži,
ob njej Kolpa šumi.
Spomladi ptički žvrgolijo
in nam srečne dni želijo.

Gori nad Kolpo hribček stoji,
na njem mogočna razvalina
bedi,
ki vabi k nam vse ljudi
iz daljnih mest in vasi.

V tej vasici sem doma,
mlada kostelska deklica.
Vsakega dne se veselim,
veselo življenje živim.

Bernardka Marič,
šola Vas-Fara

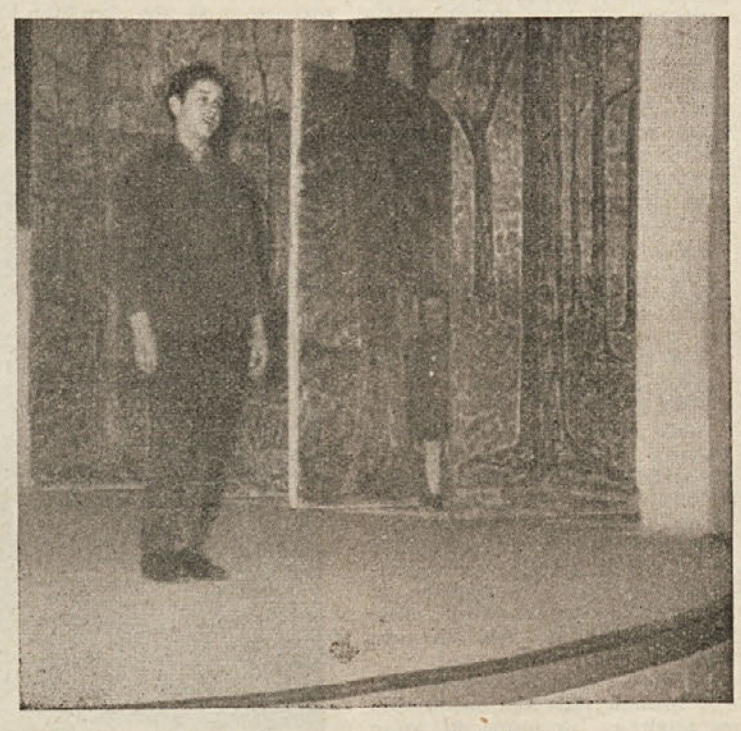

Pionir nastopa na odru v Predgradu

TELEVIZOR

je koristna investicija

Gasilstvo, sekcije, komunalno dejavnost in še marsikaj drugega so obravnavali na seji krajevnega odbora SZDL v Sušju.

Na letni konferenci SZDL so sklenili, da bodo na eni prihodnjih odborovih sej podrobneje razpravljali o vzrokih nedelavnosti gasilskega društva Zapotok. Sedaj je dal odbor to vprašanje na dnevni red. Odborniki so podrobno razpravljali o vzrokih nedelavnosti gasilcev. Odkar so popustili starejši člani je delo zamrlo. To mladim nikakor ni v čast. Slišali smo predlog, da bi se društvo razpustilo. Ostali odborniki pa so bili mnenja, da s tem stvari ne bi popravili. Gasilsko društvo deluje že več desetletij in bi bila škoda, če bi ga ukinili. Odbor je sprejel sklep da bo Socialistična zveza nudila društvu vso pomoč, da bo čimprej prebrodilo krizo in začelo z delom iznova in z novimi ljudmi, ki bodo pripravljeni delati v društvu.

Zatem so obravnavali željo prebivalcev Gorenjih Lazov, ki bi se radi bolje povezali z ostalim svetom. Gorenji Lazi so hribovska vasica, ki ima zaradi slabih potov težaven dostop na glavno cesto pa naj si bo to proti Ribnici ali Sodražici. Gorenjelazanci želijo, da bi uredili pot oz. cesto od njihove vasi do Sinovice, proti Žlebiču pa naj bi zgradili nov del ceste, ki je baje že trasirana. Po daljši razpravi so bili odborniki enotni, da bi bila omenjena investicija draga in zaradi odmaknjenosti vasi od sveta tudi nerentabilna. Odbor je tudi menil, da bi bilo zastonj podpreti predlog vaščanov, ker komuna nima sredstev in so potrebe drugod še večje. Zato bo vprašanje ureditve poti do omenjene vasi ostalo verjetno še dalj časa nerešeno.

Sekcija za kmetijstvo je bila ustanovljena že lansko leto, vendar je bila doslej samo na papirju. Odbor je na novo imenoval člane sekcije in začrtal tudi program dela. Že v kratkem bo v šoli v Sušju kmetijsko predavanje. Ustanovili so tudi zunanjepolitično sekcijo. V šoli je televizor. Tako bo kmetijski in zunanjepolitični sekciji omogočeno uspešno delo, saj bodo predavanja povezali s televizijskimi oddajami.

Televizor je prinesel v te kraje veliko zanimanje za dogajanja doma in v svetu. Ob večerih se zbirajo stari in mladi ob televizorju. Posebno lepo so obiskane nekatere popularne oddaje kot n. pr.: »Spoznavajmo svet in domovino« in druge. Ker so s televizorjem tudi stroški je določil odbor za obiskovalce minimalno vstopnino, tako za odrasle 20 din, otroke višjih razredov 10 din, za otroke do 4. razreda osnovne šole pa je vstop brezplačen.

Televizor je last SZDL. Kupili so ga s prispevki članov, gospodarskih organizacij in Občinskega odbora SZDL. Že sedaj se je pokazalo, da je televizor zelo koristna investicija, ki je dala tudi polet delu SZDL v tem predelu.

Ker je bil odbor prevelik so ga zmanjšali tako, da so nekaj nedelavnih odbornikov brisali iz odbora.

Pogovorili so se tudi o pobiranju članarine in določili nove poverjenike.

Na seji se je pokazalo, da se odbor zaveda nalog, ki jih ima tako do članov in komune kot celote. Zadnja konferenca je dala odboru mnogo pobud. Po končani seji so prisostvovali televizijskemu sporedu.

-r-

Nenavadna nesreča

Pred kratkim se je pripetila na cesti med Dvorsko vasjo in Dolenjimi Podpoljanami dokaj nenavadna nesreča. Traktorist Kmetijske zadruge Velike Lašče je vozil traktor s prikolico, na kateri je imel naložene bukove hlode, proti Ortneku. Na blagem ovinku na tem odseku ceste pa mu je počila os zadnjega levega kolesa na prikolici, kar je imelo za posledico, da je zaprlo cesto. K sreči ni bilo večjih posledic. Lahko pa bi bilo, če bi se to zgodilo pri srečavanju s katerim drugim koristnikom ceste. Krivda je na slabi izdelavi osi prikolice, ker vozilo je bilo primerno naloženo.

Urednikova pošta

VLJUDNOST IN PRIJAZNOST ZDRAVNIKA — VELIKO PRIPOMORETA K ZDRAVJU ČLOVEKA

Nekega februarskega dne 1962 sem šel v splošno ambulanto Kočevje, da dobim zdravila, ker bolujem na živcih.

Kljub velikemu navalu bolnikov, ki so čakali na zdravniško pomoč, sem tudi jaz prišel okrog 10. ure na vrsto. Moj lečeči zdravnik je dr. Janez Klun, ki je bil tega dne izredno vljuden in mi ugotovil pravilno diagnozo.

Torej kot mlad zdravnik je dr. Janez Klun kljub navalu bolnikov pokazal tako vljudnost in prijaznost do mene, da sem se takoj počutil boljše. Ne vem, ali to tako deluje samo pri meni, ali tudi pri ostalih bolnikih. Predno sem prišel do zdravnika, sem bil zelo potrt, ko sem pa občutil toplino zdravnika in njegovo skrb, se mi je zdelo, da me je živčni simptom popustil in dobil sem boljše občutke.

Mnenja sem, da tudi na ostale delovne ljudi, ki bolujejo na živčni bazi in imajo isti občutek kot jaz tak odnos pozitivno vpliva. Zato je taka zdravstvena praksa ena od najbolj vzglednih in vredna pohvale.

Granda Franc, Kočevje

Tekmovanje v Stari cerkvi

Meseca februarja smo pionirji šole v Stari cerkvi imeli športni dan. Za ta dan smo se pripravili za smučarsko tekmovanje. Naročeno nam je bilo ,da se ob 9. uri zjutraj zberemo na kraju tekmovanja.

Ko smo bili vsi zbrani, so med tekmovalce razdelili številke. Tekmovalo je 6 ekip. Prva skupina se je prijavila za start. Proga je bila dolga in naporna. Morali smo pohiteti, kajti sneg se je začel že topiti. Ni dosti manjkalo, pa bi naši tekmovalci tekmovali po goli travi. Mi gledalci smo z nestrpnostjo opazovali naše tekmovalce, ki so se z dolgimi skoki poganjali po tekmovalni stezi. Tekmovalci so s svojimi šibkimi močmi dokazali, da so tudi oni sposobni tekmovati in ne klonejo kar tako, pa čeprav so bili utrujeni.

Tudi najmlajši pionirji iz prvih razredov so se uvrstili v tekmovanje. Čeprav so imeli precej večje smučke, kot bi njim pristojale, so vseeno vsi srečno prispeli do cilja.

Vsi si želimo, da bi bilo še več takih tekmovanj in da bi se naši tekmovalci vedno tako dobro držali, kakor so se ta dan.

Fran Hozjan,
šola Stara cerkev

Pionirji smučarji iz Stare cerkve na startu

Kegljačice Novega mesta in Grosupljega v Kočevju

Kegljaški klub Kočevje je v nedeljo, 4. marca 1962 priredil v počastitev 8. marca — Dneva žena tekmovanje ženskih ekip v disciplini 6 × 100 lučajev. Tekmovanja so se poleg naših dveh ekip udeležile tudi simpatične igralke »Pionirja« iz Novega mesta in KK Grosupljega. Vse igralke so imele precejšen strah pred nastopom, vendar so se po nekaj lučajih zbrale in zaigrale dobro. Pričakovali smo, da bodo prvo mesto osvojile igralke Novega mesta, vendar so jim naša dekleta ob podpori številnih gledalcev v zadnjem trenutku odvzele zmago in osvojile pokal kegljaškega kluba v trajno last. Zanimivo je tudi to, da je to prva zmaga na domačem kegljišču sploh.

Rezultati posameznih ekip so pa naslednji: Prvo mesto je svojila ekipa KK Kočevje I z rezultatom 1675 podrtih kegljev, drugo mesto so zasedle kegljačice iz Novega mesta z rezultatom 1647 podrtih kegljev, tretje mesto so osvojile igralke KK Kočevje II z rezultatom 1614 kegljev, četrto mesto pa so zasedle igralke iz Grosupljega z rezultatom 1472 podrtih kegljev. Po končanem tekmovanju so bile vsem ekipam tudi podeljene spominske diplome, poleg tega pa so bile vse igralke pogoščene s skromno zakusko. Igralke Grosupljega in Novega mesta so povabile naša dekleta na povratno srečanje in obetajo, da bo na domačem kegljišču drugače.

Pa še rezultati posameznic: KK Kočevje I (1675) — Ščap Tilka 243, Šneberger Joža 300, Jonke Pepca 281, Popit Berta 253, Andolšek Marija 288, Benčina Marija 310.

»Pionir« Novo mesto (1.647) — Sečen C. 243, Oražem A. 289, Šimc M. 275, Osolnik V. 311, Zevnik M. 266, Zaharija B. 263; KK Kočevje II (1614) — Lisac Mija 261, Henigman M. 251, Trpin Mira 279, Ocepek M. 281, Šercer Draga 301, Potisk D. 241; KK Grosuplje (1472) — Čelik Vera 181, Markovič M. 262, Zavodnik A 218, Štrubelj M. 268. Kralj Fani 298, zadnja igralka 245 (šesta igralka ni nastopila, zato je izračunano povprečje za celo ekipo Grosupljega).

K. F.

Iz doline Kolpe

4. februarja 1962 ob 15. uri je Prosvetno društvo Vas-Fara priredilo veselo in zabavno igro »Županova Micka« v Kuželju.

Prireditev igre Županova Micka je zelo dobro uspela, kar gre zasluga spretnim igralcem. Dvorana je bila zelo lepo pripravljena.

Šah

V okviru delavskih športnih iger je Občinski sindikalni svet v Kočevju ob sodelovanju šahovskega društva Kočevje priredil sindikalno šahovsko tekmovanje članov sindikalnih podružnic. Tega tekmovanja se udeležuje 9 ekip in do sedaj sta bila odigrana dva kola. Na splošno je disciplina zadovoljiva, le pri nekaterih ekipah se je pojavilo neupravičeno odstopanje in v to spada ekipa Rudnika rjavega premoga, ki je brez vsakega večjega povoda odstopila. Dosedanji rezultati pokazujejo, da se bodo za prvo mesto zavzemali člani ekipe »INKOP«, »Trgovci I«, Dijaki in morda kdo drugi. Možno je kaj posebnih presenečenj.

Ustni časopis v Ribnici

Delavska univerza iz Ribnice bo z aktivom novinarjev Dela, TT in Tovariša priredila 14. marca zabavni večer pod naslovom »Ustni časopis«.

Program bo v glavnem potekal takole:

Poslušalci bodo najprej seznanjeni z nastajanjem časopisa, nato bo na vrsti zunanjepolitična rubrika, o svojih potovanjih in vtisih po drugih državah bo govoril novinar. Sledili bodo ribniški problemi in zabavna reportaža. Prikazana bo tudi Ribnica v slikah z dne 14. marca 1962.

Na koncu bo še kulturna in športna stran. Nastopili bodo filmski igralci, športniki (Cerar in Daneu), ter pevci popevk Marjana Deržaj in Nino Robič. Za konec bo še povezava z nočno redakcijo Dela v Ljubljani, da bo občinstvo zvedelo najnovejše vesti doma in po svetu.

Po končanem programu bo žrebanje dobitkov na osnovi vstopnic. Podeljene bodo tri nagrade in to časopisov Dela, TT in Tovariša.

naš obveščevalec

Gibanje prebivalcev
Obvestila
Sporedi
čestitke
Mali oglasi

KOČEVJE

Poročila sta se: Ferkulj Jože, poljedelec iz Kolenče vasi 6, star 24 let in Meglen Veronika, poljedelka iz Potiskovca 1, stara 25 let.

V Novem mestu je rodila: Koruzar Uršula iz Livolda 15 — dečka.

Umrli sta: Šinkovec Ivana, gospodinja iz Šalke vasi, stara 64 let in Ferkulj Terezija, prevžitkarica iz Lipe 9, stara 68 let.

DRAGA

Rudili sta: Turk Kristina, uslužbenka iz Drage 5 — deklico; Grgurič Ljuba, delavka iz Drage 15 — deklico.

OSILNICA

Rodila je: Rajšelj Marija, gospodinja iz Žurg 7 — dečka.

VAS-FARA

Umrla je: Majetič Ana, prevžitkarica iz Kužlja 7, stara 76 let.

PREDGRAD

Umrla sta: Radočaj Dušan, otrok iz Knežje Lipe 1, star 5 mesecev in Šterk Margareta, prevžitkarica iz Predgrada 46, stara 85 let.

ČESTITKA

Ljubi mami Faniki Žagar iz Kočevja, želi vse lepo za njen praznik, sin Feliks z ženo.

ČESTITA

Fani Debeljak iz Slovenske vasi za dvojno praznovanje — želi vse najboljše

Debeljakova mama

ČESTITAJO

Dobremu zetu Jožetu Rugole, ki živi v Kanadi, želi vse najboljše za njegov god.

Ata, mama — po domače Stimčevi, ter ostalo sorodstvo. Hčerki in sestri Anici ter mali Lidiji pa lep pozdrav.

ČESTITA

Dragemu atu in mami Kajfež iz Gotenca želijo za dvojno praznovanje vse najboljše, ter še mnogo let skupnega življenja in obilo zdravja.

Družina Lisac

ČESTITAJO

Jožetu Klariču v Detroitu — Amerika, želijo za njegov god vse najboljše in mu kličejo še na mnoga zdrava leta. Enako ženi Ani.

Sestra Marija, Jožek, Marija, Hilda z družino. Enako tudi teta Gašperjeva, Anica, Tone, Marija, Nežka in Nada z drunami.

ČESTITAJO

Dobri mami Frančiški Kobe iz Laz ob Kolpi za njen dvojni praznik želimo še mnogo zdravih let.

Hčerka Zdenka in Nevenka z možem.

ČESTITAJO

Ljubi in skrbni Franji Bončina iz Konca vasi želijo za praznik veliko lepega.

Družina Knavsova in Koželjeva, posebno pa Edo.

ČESTITAJO

Na fakulteti za strojništvo je 2. marca diplomiral za inženirja strojništva Jože Lovšin.

Vsi domači mu iskreno čestitajo.

ČESTITAJO

Francki Košmrlj iz Črnega potoka pri Čabru želijo vse najboljše za dvojno praznovanje. Enako bratu Jožetu iz Papežev.

Sestri Štefka in Ivanka z družinami iz Kočevja.

ZAHVALA

Ob smrti naše ljubljene mame

IVANE KLUN

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo obiskali v času njene težke bolezni, ji poklonili obilo cvetja in jo spremili na njeni zadnji poti.

Posebno zahvalo smo dolžni dr. Andoljšku in dr. Oražmu, ki sta ji lajšala bolečine, ter duhovniku za zadnje spremstvo.

Bukovica pri Ribnici 5. marca 1962. **Žalujoči Klunovi**

PRODAM

Stanovanjsko hišo z vrtom, zemljiščem in gospodarskim poslopjem ugodno prodam.

Dragica Oberstar, Koprivnik 7.

PRODAM

»Singer« cilinderico malo rabljeno (samo glava).

Hribšek — Sodražica 64

PREKLIC

Preklicujem vse žaljive besede, katere se širijo proti Antonu Kaplanu, logarju iz Rakitnice 59 in se mu tem potom zahvaljujem da je odstopil od tožbe.

Ivana Oražem, Dolenja vas 58

OBVESTILO

Obveščamo vse člane RK mesta Kočevja, da bo redni letni občni zbor osnovne organizacije mesta Kočevja v torek 13. marca 1962 ob 19. uri v dvorani množičnih organizacij za komitejem.

Predvajali bomo dva filma o nezgodah. Vljudno vabljeni

OBVESTILO

Občinski odbor RK sklicuje dne 12. marca 1962 ob 9. uri posvet s tajniki oz. predsedniki osnovnih organizacij Rdečega križa in predstavniki sindikata in podjetij iz Kočevja. Obravnavala se bo krvodajalska akcija, ki se bo izvajala letos 3., 4., 5., 6., in 10. aprila. Posvet bo v dvorani ObLO Kočevje.

Na posvetu bo predavanje s predavajanjem filma o krvodajalstvu. Vabimo Vas, da se udeležite tega posveta.

»NOVICE« — glasilo SZDL občin Kočevje in Ribnica. Izdaja in tiska ČZP »Kočevski tisk« v Kočevju. Urejuje uredniški odbor. Odgovorni urednik Peter Šobar. Uredništvo in uprava v Kočevju, Ljubljanska cesta 14-a, telefon uprave in uredništva 389. Letna naročnina 800 din, polletna 400 din in jo je treba plačati v naprej. Za inozemstvo 2.000 dinarjev oziroma 3 ameriške dolarje. Tek. rač. 600-27-1-265 pri NB podružnica Kočevje

kino

JADRAN KOČEVJE: od 9. do 12. marca nemški barvni film »Črni blisk«, 11. marca matineja »Rdeči balon«, 12. in 13. marca jugosl. film »Vrata ostanejo odprta«, 14. do 15. marca jugosl. film »Ni malih bogov«, 16. in 18. marca ameriški barvni film »Dober dan žalost«.

SVOBODA RUDNIK: 10. in 11. marca italj. film »Nevarne žene«, 17. in 18. marca jugosl. barvni film »Zvezda potuje na jug«.

SVOBODA STARA CERKEV: 10. in 11. marca italijanski film »Umberto D«, 17. in 18. marca ameriški film »Kavboj«.

RIBNICA: 10. in 11. marca ameriški CS film »Karneval v New Orleansu«, 17. in 18. marca argentinski film »Andaluzijska ljubezen«.

SODRAŽICA: 10. in 11. marca ameriški film »Ni imena na naboju«, 17. in 18. marca sovjetski film »Dvoboj«.

LOŠKI POTOK: 11. marca jugoslovanski film »Signali nad mestom«, 18. marca italj. barv. film »Lepa mlinarica«.

VELIK ELAŠČE: 10. in 11. marca ameriški film »Tujec je poklical«, 17. in 18. marca francoski barvni CS film »Notredamski zvonar«.

DOBREPOLJE: 10. in 11. marca ameriški barvni film »Največja predstava na svetu«, 14. marca ruski barvni film »Šofer po sili«, 17. in 18. marca francoski barvni CS film »Noči Lukrecije Borgia«.

PONIKVE: 15. marca ruski barv. film »Šofer po sili«.

KOČEVSKA REKA: 10. in 11. marca italj. film »Zadnja kočija«, 17. in 18. marca sovj. film »Rdeče listje«.

PREDGRAD: 10. in 11. marca amer. barv. W film »Tri ure do odločitve«, 17. in 18. marca amer. barvni W film »Iskalci«.

BROD NA KOLPI: 11. marca jugoslovanski film »Skozi veje nebo«.

Štiri ure plodne razprave

Petkova razširjena seja Občinskega odbora Socialistične zveze delovnih ljudi Ribnica (2. marca) je bila pomemben politični dogodek v Ribnici. V štiriurni razpravi so bila izmenjana številna mišljenja o raznih vprašanjih lokalnega in širšega področja. Na seji so konkretizirali nekatere stvari, ki so bile nakazane na okrajni konferenci SZDL in iz živega dogajanja današnjih dni. Seji so prvič prisostvovali odborniki Socialistične zveze iz pridruženega Loškega potoka.

Udeleženci plenuma so najprej poslušali obširno poročilo in analizo dela SZDL predsednika Obč. odbora SZDL Boga Abrahamsberga, ki je orisal dejavnost Socialistične zveze na vseh področjih dejavnosti. Nadalje se je dotaknil problematike v zvezi z delitvijo dohodkov v gospodarskih organizacijah, o vlogi SZDL pred volitvami novih delavskih svetov, o šolskih odborih in njihovi funkciji itd. Poudaril je pomen idejno vzgojnega dela upravljavcev v delovnih kolektivih potom seminarjev in delavske univerze, ki dosega lepe uspehe.

Od 16 krajevnih organizacij jih ima 9 svoje prostore, 6 organizacij pa ima televizorje, okrog katerih se zbirajo ob večerih ljudje. Vseh članov Socialistične zveze je nekaj nad 5000, kar pa je v primerjavi s številom volivcev premalo. Storiti bo treba vse, da se članstvo poveča.

Pomembna oblika izobraževanja ,katerega ne bi smeli podcenjevati je tudi tisk. Daleč najštevilnejše so zastopane »Novice« z več kot 1000 izvodi. Na »Delo« je naročeno 302, »Ljubljanski dnevnik« 101 naročnik itd. Tisk odigrava zelo pomembno vlogo pri vzgoji naših ljudi, zato naj mu Socialistična zveza posveča vso skrb in podporo. To naj bi posebno veljalo za lokalni tednik »Novice«.

Tudi tokrat je bilo govora o odhodu delovne sile v Zahodno Nemčijo. Sedaj je tam na delu že nad 800 ribniških občanov.

Ko so razpravljali o zdravstvu so ugotovili, da sta v Sodražici in Loškem potoku potrebna zobozdravnika, v Ribnici pa še en zdravnik.

Analiza pravilnikov o delitvi dohodka v gospodarskih organizacijah je bila na ramenih občinskega upravnega aparata, ker zato imenovana komisija, ki jo je imenoval ObLO ni bila sposobna, da izvrši to delo.

Arondacija zemljišč je trenutno najbolj aktualna v Sodražici. Nekateri prizadeti lastniki so vložili pritožbe z raznimi argumenti proti arondaciji zemlje. Tudi v Ribnici je bilo zaradi arondacije zemljišč okrog 20 pritožb. Slišali smo, da je bil med njimi tudi občinski odbornik, kar je baje potegnilo za njim tudi nekatere ostale, da so se pritožili. Sicer je prav, da se prizadeti lastnik pritoži, če se mu zgodi krivica, drugače pa je, če ima pritožba drugo ozadje. Da so proti arondaciji tudi nekateri člani zadružnih svetov v naši dolini, pa meče slabo luč na njih in jim daje kaj slabo spričevalo kot družbenim upravljavcem. Na plenumu so ugotovili, da je arondacija zemljišč zelo odgovorno delo in jo je treba jemati življenjsko. Naloga SZDL naj bo, da bodo to akcijo pravilno tolmačili med člani.

Ko so govorili o nalogah in načrtih v kmetijstvu so poudarili, da se skladi za kmetijstvo ne morejo uporabiti za druge namene, kot je bila to tendenca v nekem kraju.

Razmeroma veliko časa so posvetili razpravi o otroški varstveni ustanovi v Ribnici. Ta ustanova je prišla v težave zaradi pomanjkanja denarnih sredstev. Če ne bo sredstev, starši, ki imajo otroke v vrtcu ne zmorejo ali pa nočejo plačati ekonomske cene za oskrbo, ObLO pa bo verjetno zaradi napetega proračuna prispeval le minimalna sredstva, bo morala ta ustanova prenehati z delom. Odborniki so imeli različna stališča: nekateri so bili zato, da bi ObLO dotiral otroško ustanovo, drugi pa so menili naj plačajo oskrbnino starši. Vsekakor se ne sme zgoditi, prepričani smo, da se ne bo zgodilo, da bi zaradi pomanjkanja denarja in nerazumevanja ustanovo zaprli. Slišali smo tudi pameten predlog, da naj bi del sredstev prispevale tudi gospodarske organizacije in ustanove, kjer so zaposleni starši otrok, ki obiskujejo otroško ustanovo. Določiti je treba ceno, ki bo vsem dostopna, tistim ki imajo dobre dohodke pa naj plačajo sorazmerno več.

Dajmo krajevnim odborom nekaj sredstev, s katerimi bodo sami razpolagali za komunalno dejavnost, smo slišali predloge. S tem bomo podprli njihovo iniciativo pri delu. Del sredstev naj bi se dodelilo tudi Stanovanjski skupnosti Ribnica, ki je dosegla v svojem prizadevanju že lepe uspehe.

O osnutkih občinskega družbenega plana in proračuna je obširno govoril predsednik ObLO Stane Goršič. Orisal je predvideni porast proizvodnje v industriji, kmetijstvu, gozdarstvu in ostalih gospodarskih panogah. Občinski proračun naj bi bil po predvidevanjih za 20 % višji od lanskega. Opozoril je, da bo letos proračun zelo napet in bo treba napeti vse sile, da bo v celoti realiziran. Predvsem bo treba zagotoviti sredstva za šolstvo, zdravstvo in za ostale potrebe, katere mora finansirati občina po zakonu. Za komunalno dejavnost bo letos na razpolago malo sredstev.

V razpravi po predsednikovem poročilu, je več odbornikov SZDL kritiziralo način delitve sredstev med Zvezo, Republiko, okrajem in komuno. Komune so pri tej delitvi prizadete in bodo letos v precejšnjih težavah pri realizaciji svojih načrtov in jih že sedaj skrbi kako se bodo pretolkle do prihodnjega leta.

Na kraju je odbornik iz Loškega potoka tov. Bambič v kratkem orisal nerešena vprašanja v tem predelu, ki se prenašajo iz leta v leto (vodovod) in jih bo treba čimprej rešiti, ker jih ne gre več odlagati.

-r-

RAZPIS

Komisija za uslužbenske zadeve ObLO Ribnica razpisuje naslednja delovna mesta:

REFERENTA ZA PROMET IN POŽARNO VARNOST.

Pogoji: srednja strokovna izobrazba in tri leta upravne prakse.

REFERENTA ZA DELO IN DELOVNA RAZMERJA.

Pogoji: Višja ali srednja strokovna izobrazba in tri leta upravne prakse.

SODNIK ZA PREKRŠKE.

Pogoji: Srednja ali višja strokovna izobrazba in tri leta upravne prakse.

KURIRJA NA SEDEŽU OBČINE.

Pogoj: Nižja izobrazba.

Plača po zakonu o javnih uslužbencih ali po dogovoru. Nastop službe je mogoč takoj. Razpis velja do zasedbe delovnih mest. Pravilno kolkovane prošnje z življenjepisom in podatki o izobrazbi in strokovni praksi je treba vložiti pri občinskem ljudskem odboru Ribnica.

Komisija za uslužbenske zadeve
ObLO Ribnica

VIZIJE TURIZMA v Sodražki dolini

Od vznožja do vrha Travne gore je razpeta žičnica, po njej pa se veselih obrazov prevažajo razigrani turisti. Okrog doma na Travni gori so razporejene lične vekend hišice. Tu je vse polno domačih in tujih turistov. Sodražica se blešči od beline in svežine. Tam v bližini šole je plavalni bazen, poleg je telovadišče, prostor za košarko, odbojko itd.

Kaj je pa to, boste dejali! Tega prej ni bilo. Ob vhodu in izhodu Sodražice vas pozdravljata slavoloka, ki ponazarjata dejavnost suhe robe. Saj res. Tu je sedež suhorobarske dejavnosti, tu je tudi podjetje, ki se bavi z odkupom in prodajo suhe robe. V prostorih podjetja je stalna razstava izdelkov domače hišne obrti in spominkarstva. Tu je tudi prodajni oddelek, kjer turisti kupujejo za spomin na te kraje suhorobarske izdelke in spominke.

Vsa Sodražica je en sam cvetlični vrt. O ruševinah ni niti sledu več. Pa ne samo Sodražica, tudi okoliške vasi so spremenile svojo zunanjo podobo. Hiše so čiste in svetle, pred njimi pa vrtički z dehtečimi rožami.

Po avtomobilski cesti, ki je povezala Ljubljano s Kočevjem in vsemi kraji, ki gravitirajo na cesto, hite avtomobili. Precej od njih zavije po odcepu avtomobilske ceste Žlebič—Sodražica proti Sodražici. Nekateri brze naravnost na Travno goro, drugi se spotoma oglasijo v Sodražici, od tam pa po preurejeni cesti na Travno goro.

Dobro obiskane turistične postojanke so tudi v Beli vodi, kjer imajo lep turistični dom ter turistične postojanke na Gori, Kadicah, Gregorju, Grmadi, pa tja naprej v Ribnici in Kočevju. Vsa dolina je polna turistov — domačih in tujih. V Sodražici in okoliških vaseh so zasedene tudi vse sobe pri pravatnikih. Turizem prinaša tem krajem več kot industrija in zavzema pred živinorejo in suho robo najpomembnejšo gospodarsko panogo. Turizem je prinesel v te kraje novo življenje.

Vse, kar smo zapisali ni nikaka utopija. Čez nekaj let se bo vse kar smo napisali, uresničilo. O vsem tem so podrobno razpravljali na letnem občnem zboru Turistično olepševalnega društva Sodražica, kateremu je prisostvoval tudi predsednik Ljubljanske turistične zveze Janez Pirnat. Iz poročil in razprave smo slišali, da je TOD Sodražica po uspehih med prvimi v ljubljanskem okraju. To je vsekakor lepo spričevalo za dosedanje delo odbora.

Letos bodo posvetili posebno skrb ureditvi Sodražice. Za II. ribniški festival, ki bo letos v Sodražici, bodo urejene fasade hiš v Sodražici. Sodražica bo kakor nevesta, vsa se bo prelivala v barvah.

Pogled na dolino Sodražice iz Vaovke

Dom na Travni gori se vedno bolj uvejavlja. Lani je znašal promet nad 4,200.000 din. Dom je rentabilen. Lansko leto so zabeležili 2940 nočnin, kar je vsekakor lepo število. Seveda pa ne smemo biti s temi številkami zadovoljni. Z ureditvijo ceste na Travno goro iz Sodražice in priključkom ceste, ki vodi iz Ribnice preko Velike gore na Travno goro (letos bo dograjena do doma), bo dobil dom še nove obiskovalce, ker se bo z novimi zvezami približal turistom. Letos bodo napeljali v dom tudi telefon.

Turizem je v razmahu. Z dograditvijo avtomobilske ceste se bo število domačih in tujih turistov podesetorilo. Prav zato pa TOD Sodražica že sedaj misli na to, da pripravijo vse potrebno za turista, da se bo v teh krajih dobro počutil.

Na kraju so izvolili nov odbor, komisije in gospodarski odbor. Turističnemu društvu želimo veliko uspehov pri delu.

-r-

Poročil se bom s svojo ženo

Če hočemo zasledovati vzroke Maričevih komedij, bomo enega glavnih našli v dejstvu, ki nam predstavlja probleme, na katere iz dneva v dan zadevamo in jih na več načinov rešujemo. Marinc jih rešuje tako, da jih osmeši, da se ponorčuje iz njih in nam s tem pokaže, da le niso tako pomembni, pereči in nerešljivi.

Okolje, v katero je Marinc postavil komedijo »Poročil se bom s svojo ženo«, pa je okolje današnjega podnajemništva. V tej komediji je Marinc prikazal dva mlada poročenca, ki zaradi materialnih ali katerikolih drugih vzrokov ne moreta uresničiti svojih življenjskih načrtov, pa pri tem zgubita voljo in pričneta krivično obsojati vse okoli sebe, ne da bi sploh pomislila kje so vzroki, ki ju silijo v ta kritični položaj.

Dramaturska gradnja komedije je preprosta. V njej zvemo, da sta se Janez in Milena poročila brez stanovanja in da se morata stiskati v podstrešni sobici s katero hoče gospodinja kar največ zaslužiti. Kljub temu, da plačujeta visoko najemnino, živita v strahu, da bo gospodinja dobila podnajemnika, ki bo plačal še več in bosta ona dva postavljena na cesto. Ta moreči problem ju sili ,da začneta negodovati drug nad drugim. V njun zakon se vmeša Irena, Milenina prijateljica, ki bi rada z »dobrimi nasveti« pomagala rešiti ta zakonski problem. Sprožilni moment je prizor med Janezom in Ireno. Irena namreč prosi zdravnika Janeza naj jo pregleda, ker da jo nekaj boli v hrbtu in prsih, ne more pa priti do pregleda v ambulanti, ker je tam vedno polno ljudi. Janez se sicer pregledu v svojem stanovanju upira, vendar pa na Irenino moledovanje le pristane. Med pregledom pa vstopi v stanovanje Milena, ki pa si vso stvar razlaga drugače in žene tako daleč, da zakonca skleneta da se bosta ločila. Zdaj začne dejanje naraščati. Čeprav sta zakonca že ločena, še vedno živita skupaj, ker pač ne moreta dobiti vsak svoje sobe. Njuno stanovanje naj bi ločila le omara, ki je obrneta po globini sobe. V to komično situacijo pa stopita Janezova mati Kati in Milenin oče Polde, ki skušata zakrpati kar se pač še da. Toda zakonca sta trmasta in ne popustita. Zdaj stara dva spleteta intrigo s tem, da natvezita Mileni da se misli Janez zopet poročiti in Janezu da se misli Milena. Ta intriga pa povzroči ponoven zaplet dejanja. Da bi ločenca drug drugemu dokazala, da ju novica o ponovni poroki ni prizadejala, pripeljeta v stanovanje vsak svojega namišljenega bodočega zakonskega partnerja. Ta prizor pomeni vrh komedije.

Z nastopom slikarja — umetnika — ki ga žena spodi od doma in ga gospodinja pri kateri stanujeta Janez in Milena, vzame iz prijaznosti na stanovanje, se začne razplet komedije. Ko slikar pripoveduje vzroke zakaj sta se z ženo sprla, spoznata Janez in Milena, da sta se ona dva razšla prav zaradi takih nepomembnosti in ko Janez še pove, da je dobil komfortno stanovanje, se komedija zaključi z ponovno poroko ločenega para.

Komedijo »Poročil se bom s svojo ženo« bo dramska skupina DPD »Svobode« Kočevje uprizorila v soboto, 10. marca ob 20. uri in v nedeljo, 11. marca ob 15. uri.

Glad Matija

Tomšič Andrej:

KURIR BRANKO

NADALJEVANJE

»Vidiš, na to se pa res nisem domislila?« je vzkliknila Vera in odšla do bližnjega grma ter odlomila košato vejo. Prinesla jo je in zataknila ob Brankovo glavo. »Je sedaj bolje?«

Dala mu je piti iz čutarice, ki ji je visela ob boku. Voda je bila mlačna in mu ni ugasila žeje.

»Je daleč? Ta bolnica, mislim?«

»Precej. Komaj do noči pridemo do javke, zjutraj boš pa že na operacijski mizi. Vzeli ti bodo kroglo iz rane, potem pa se bo rana kmalu zaprla.«

Hodili so po samotnih stezah skozi gozdove. Izmenoma so nosili Branka, pred njim pa je hodil vodnik Miha z dvema borcema in skrbel za njihovo varnost.

Mračilo se je že, ko so prišli na javko. Predali so ranjenca bolničarjem in se poslovili.

»Glej, da se kmalu vrneš, Branko!« je zaklicala Vera, ko so se že vračali. »V dveh tednih boš zdrav, takrat se oglasi pri nas na Korpusu. Še veselo bo!«

Ni slutila, da je to njena poslednja pot. Ko so se vračali so padli v zasedo. Miha je bil ranjen od prvih strelov in Vera je videla ko je padel. Skočila je k njemu in ga vlekla proti gozdu, vendar se je tudi sama zgrudila pod točo krogel. Štirje borci so se rešili in sporočili po dvodnevnem tavanju smrt Vere, Mihe in dveh tovarišev na štab Korpusa.

Bolničarji so prevzeli Branka. Eden izmed njih mu je zavezal preko oči temno ruto.

»Zakaj pa to, tovariši?« je vprašal Branko.

»Konspiracija. Če nič ne veš, ničesar ne izdaš?«

Dvignili so nosila in kmalu je Branko začutil, da se vzpenjajo po strmem pobočju. Večerno tišino je le sem in tja kedaj pretrgal udarec čevlja ob kamen ali pok suhe veje, na katero je stopila noga.

Kmalu zasliši Branko šum gorskega potočka in bolničarja stopita naravnost v potočno strugo. Bredeta po njem navzgor in se vzpenjata v divjo sotesko, ki jo nastopajoči mrak dela še bolj divjo. Soteska se stisne v temačno sivo globel med skoraj navpičnimi stenami, pot je vedno bolj naporna. Bolničarja lezeta preko tolmunov, se plazita preko skal in previsov, kjer bi se zdelo, da še ni nikoli stopila človeška noga. Ustavita se pred globokim prepadom, ki zapira pot. Zdi se, da je ta zapreka nepremagljiva. Toda, ne. Že se spusti iz druge strani, ko eden izmed njiju pove geslo, majav mostiček in zopet stopata dalje. Zopet se plazita ob stenah, kipečih visoko v nebo, dokler se ne odpre pogled v gost smrekov gozdič. Pod skalnimi previsi in košatimi smrekami so lesenjače, gladko dvorišče posuto z gorskim lomljenim peskom. Skozi okna barak se vidi medla luč. Bolničarja sta odložila nosila pred večjo barako in iz barake je prihitela bolničarka. Odprla je vrata barake in odnesla sta ga v sobo, ki jo je razsvetljeval soj električne svetilke.

Branko je spal. Enakomerno zibanje korakov, ko sta ga nosila ga je zazibalo v globok, pomirjujoč sen. Kljub bolečini, ki ga je pekla, je zaspal.

Zdravnik, ki je bil v sobi je pokimal bolničarjema, ki sta na njegov mig zapustila sobo. Pristopil je k spečemu Branku in ga odgrnil. Začel mu je odvezovati obvezo, ko se je Branko zbudil. Odprl je oči in zamežikal v električno luč, ki je močno osvetljevala operacijsko dvorano.

»No, junak, si se zbudil?« ga je smehljaje vprašal zdravnik. »Kam si jo pa ti fasal?«

»Tu, v levo ramo. Krogla je najbrž še sedaj notri.«

Z zdravnikovo pomočjo se je dvignil na nosilih in sedel. Odvezal mu je povoj, zlepljen s krvjo in ga vrgel v košaro. Radovedno je opazoval fanta, ki je stiskal zobe, da bi ne zakričal od bolečine.

»Grda stvar, tale rana!« je zamomljal, bolj sam zase kot za Branka. »Krogla se je ustavila v ramni kosti. Odbiti se je morala od tal, sicer bi prebila ramo.« Otipal je rano in ugotovil kje je krogla. »Upam, da kost ni preveč poškodovana in da boš lahko še delal z njo.« Izpral je rano z alkoholom, da je Branka zapeklo, kot bi mu v rano natresel živega ognja. »Kmalu bo, še malo potrpi. Tole reč moramo vzeti iz rane, potem bo dobro.« Mislil je kroglo. Branku so se na čelu nabrale potne kaplje od bolečine, vendar ni zakričal. Stiskal je zobe in si grizel ustnice, da so zakrvavele.

»Ali lahko stojiš?« je vprašal. »Tjale na mizo boš moral,« je pokazal na operacijsko mizo.

»Poizkusil bom, mislim, da bo šlo,« je odgovoril. Omahujoč je z zdravnikovo pomočjo vstal in napravil nekaj korakov. Noge so se mu tresle, v glavi je čutil praznino. Z zdravnikovo pomočjo se je vlegel na mizo in nemočno obležal.

Vstopili sta dve bolničarki, oblečeni v bele halje, napravljene iz svile padal, ki so jih metala ameriška letala. Ena izmed njih je pripravljala inštrumente za operacijo, druga pa je stopila k Branku in pripravila za narkozo. Pred nos in usta mu je položila gazo, namočeno v kloroform in velela Branku naj šteje.

Zaspal je skoro v hipu. Imel je občutek, da se potaplja, da pada nekam globoko. Čutil se je breztelesen, lebdeč nad breznom teme, ki je vstajala okrog njega, dokler se v to temo ni potopil.

Ko se je prebudil je ležal na postelji. Ramo je imel v mavcu, ki je pokrival tudi del prsi in roke. V ustih je čutil ogaben okus po kloroformu, želodec mu je silil na bruhanje. V glavi mu je šumelo, kot roj čebel, zavest se mu je počasi vračala. Bolečine ni čutil.

Strmel je v strop, ne da bi obrnil glavo ali se premaknil. Počasi se je zavedal kje se nahaja in kaj se je zgodilo z njim. Premaknil se je in vzel desnico izpod odeje.

Bolničarka, ki je bila v sobi je takoj prihitela k njemu.

»Ne smeš se gibati, tovariš, rana se bo razbolela. Nimamo ničesar, da bi ti ublažili bolečine. Potrpeti boš moral, zato je najbolje, da mirno ležiš.«

»Hvala, tovarišica, ne bom se premikal,« je obljubil Branko.

(Nadaljevanje v prihodnji številki)

Ribničan, ki vara ljudi

Pred nekaj meseci je prišel k Frančiški Gornik iz Šida, ki je vdova rešetarja Gornika, nek Ribničan in dejal:

»Veste tovarišica — pripeljali smo vam jabolka in krompir od vaših iz Ribnice. Najprej pa moramo razložiti v trgovini, ker je vaše na dnu.«

Bil je s svojimi besedami prepričljiv. Videlo se je, da pozna vse Ribničane v teh krajih in tudi njihove družine v Ribnici in njeni okolici. Vedel je celo to, da namerava priti v Šid sestra Gornikove, kar je sporočila že prej.

Pri Gornikovi je popil nekaj kozarčkov žganja in se pripravljal, da bo odšel. Kar na lepem se je pa spomnil, da nima dovolj denarja za plačilo avtomobila. Prosil je za 1650 din, Gornikova mu je dala 1700 din in celo povabila njega in šoferja na kosilo. Videlo se je tudi, da pozna svaka Gornikove, ki je v Sremski Mitrovici in njegovega brata, ki je v Vukovarju. Prvi je Franc, drugi pa Rudolf Francelj.

Ta Ribničan se je izdajal za sina od peka Bartola iz Ribnice, ki je že pokojni, kar smo zvedeli pozneje, da je to laž. Poznal je tudi mojo družino in je takoj vedel, kje sem doma, ko mu je Gornikova povedala, da sem v Šidu.

Iz vsega tega sklepamo, da je rojak res pravi Ribničan, ali pa je vse to zvedel od družine Gornikove pri Pircu v Jurjevici, ali pa Arkotu v Dolenjih Lazih. Sedaj smo zvedeli, da je šel ta nepridiprav kar redom do naših ljudi. Pri F. Francelju je izmamil 2000 din, pri drugi družini v Mitrovici pa še več. Pri Francelju je poskušal dobiti 10.000 dinarjev in mogoče bi bil tudi dobil, da je imel mož več denarja.

Ker je to razumljivo, da je to profesionalec, ki se drzne izkoriščati gostoljubnost naših Ribničanov in preko njih tudi druge Slovence, vas prosimo, tovariš urednik, da v Novicah opozorite te ljudi, da bodo oprezni in previdni. Opozorite tudi postajo LM v Ribnici na tega prevaranta.

Lažni Bartol je star okrog 45 let, ima že nekaj sivih las, je bolj tenkega lica in srednje velikosti. Oblečen je v plašč, pokrit pa s kapo. Naglas govorice je ribniški, ali bolje trški. Tukaj izgleda, da ga ni nihče prijavil, ker ljudje pač neradi priznajo kako jih je nasankal.

Pojasnilo uredništva: Pismo smo dobili iz Šida in ga v celoti objavljamo, da bodo ljudje seznanjeni s tem »Nebodigatreba«, ki vara ljudi in blati poštene Ribničane. Upamo, da ga bodo organi javne varnosti kmalu prijeli, ker taka dejanja ne ostanejo nekaznovana.

HUMOR iz naših delovnih kolektivov

Malo za šalo, malo pa zares smo posneli napisano iz glasil naših delovnih kolektivov in iz razgovorov z našimi proizvajalci. Naslov naj bo kar tak, kot je že zapisan:

● KO BI BIL JAZ DIREKTOR?

Ko človek razgovarja z našimi proizvajalci, dobi hitro veliko predlogov, pripomb in kritike iz poslovanja naše delavske samouprave. Večkrat slišimo tudi besede: »Ko bi bil jaz direktor, bi uredil tako in tako, potem bi šlo pri nas dobro naprej.« Pa poglejmo kako bi bilo, če bi bili direktorji naslednji:

Ko bi bil direktor protialkoholik, bi bili vsi pijanci takoj ožigosani v javnih časopisih. Na prireditvah kolektivov bi točili samo brezalkoholne pijače.

Ko bi bil direktor strokovni delavec, bi moralo biti do 70% poviška za vse strokovne delavce v kolektivu, ker so ti odgovorni za vso proizvodnjo. Strokovnim delavcem bi se morali podrediti vsi od direktorja do pomožnega delavca, upravnega odbora in delavskega sveta, pa pika.

Ko bi bil direktor računovodja, bi se vse dnevnice ukinile. Za službeno potovanje bi uporabljali kolesa in trenirali za kolesarski šport. Dovoljen bi bil tudi avtostop, seveda brez vsakega plačila. Osebni dohodki bi se obračunavali po postavkah iz leta 1946, ko je bilo najbolj enostavno delo v računovodstvih.

Ko bi bil direktor polkvalificiran delavec, bi vsi polkvalificirani delavci zaslužili toliko, da bi si kupili avto. Nekvalificirani delavci bi imeli vsaj trikrat manjše dohodke kot polkvalificirani.

Ko bi bil direktor tehnični, bi delavci delali kot roboti, ki brez ugovora opravijo svoje delo. HTZ se sploh ne bi obravnavala, ker do nesreč sploh nebi moglo priti.

Ko bi bil direktor komercialni, bi morala komuna kolektivu dajati dotacijo, da bi si kolektiv lahko nabavil reaktivca za komercialno službo, ter povečal temu primerno izdatke za dnevnice in reprezentanco. Sposobne kadre bi kolektiv moral obdržati za vsako ceno, pa četudi bi njihove dohodke dvignili dvakrat višje od ostalih.

Ko bi bil direktor kvalificiran delavec, bi bile v delavskih svetih in upravnih odborih samo kvalificirani delavci, ki probleme proizvodnje poznajo in razprave nebi bile tako slabe.

Ko bi bil direktor pomožni uslužbenec, bi si direktor in ostali upravni uslužbenci morali sami nositi drva in kuriti peči, ker zaradi ugleda ni primerno, da to opravljajo pomožni uslužbenci. Šole za pridobivanje kvalifikacije bi odpravili, ker bi bile nepotrebne.

Ko bi bil direktor Janez Nergač, bi prihajali na delo kadar bi se komu zljubilo, saj si morajo ljudje tudi odpočiti. Tiste iz pisarn in direktor (namreč) sedanji pa bi morali poleg svojega dela, delati še 8 ur dnevno v proizvodnji, da bi videli kako se dviga proizvodnja, seveda ob veliko nižjih dohodkih kot jih pa imajo.

Ko bi bila direktor socialno čuteča ženska, bi imeli dohodke vsi enake, pa bi ne bilo nobenih problemov. Vsi člani kolektiva imajo družine, tisti ki jih še nimajo — jih bodo pa imeli.

Ko bi bil direktor mlad veseljak, bi polovico delovnega časa delali, drugo polovico bi se pa zabavali, saj smo vendar v novi socialistični družbi, ki skrbi tudi za veselje delovnih ljudi.

Polna vrsta je še predlogov in mnenj, kako bi se uredilo »Ko bi bil jaz direktor«. Vsak ima pravico, da pove svoje mnenje, organi delavske samouprave naj o tem pa odločijo.

Delavski Vseved

Prvi ribniški astronavt je poletel v vesolje

Kljub slabemu vremenu, snežilo je kot bi trgal cunje, se je v Ribnici zbralo več tisoč glava množica na velikem ribniškem karnevalu, ki je bil v torek popoldne. V pestri povorki, v kateri je bilo več sto Pustnih šem, so Ribničanje prikazali veliko pestrost humorja in iznajdljivosti. Vsa zijala so prišla na svoj račun, ker so imela res priliko marsikaj videti.

Pod vodstvom generalnega sekretarja Pustnih šem (Anka Debeljak), ki se je vozila v starodavni kočiji, se je po tretji uri popoldne razvila po trgu povorka karnevala. Motorizirane Pustne šeme in pešci so skrbeli za javno varnost, da povorka ne bi povozila kakega zijala, ki bi hotelo videti povorko prav od blizu. Vse se je lepo mirno končalo, tu pa tam so kavboji s svojimi pištolami z vodo obrizgali kako preveč radovedno zijalo, vse ostalo se je pa lepo v miru razvijalo.

S tramvajem, ki je imel postaje pri Cenetu, Pildarčku, KLO in Kolodvoru so nastopile šeme iz Goriče vasi. Iz Dolenje vasi je nastopil kolektiv Hrasta s kozolcem, z operacijo bolnika, Špedicija Ribnica, s televizijo kolektivov Socialnega zavarovanja in Zdravstvenega doma, lovci s pogrebom, KZ z vlakom, Opekarna s kanonom, Gradbenik z nebotičnikom, Sajevčani z Ribničanom, Kovinsko podjetje z raketo in astronavtom, mesarji s klobasami, LIP z oslom itd.

Bilo je vse polno uniform žandarjev, vojakov in generalov, cilindrov, znanstvenikov in buč, ki so napravile Ribnico slikovito in pestro. Za veselo razpoloženje je skrbela gasilska godba s pestrimi pokrivali, kamela je obrcala posamezna zijala, ki se ji niso pravočasno umaknili.

Povorka šem, zijal in občinstva se je zbrala v gradu, kjer je govoril znanstvenik Inštituta za polete v vesolje. Z rakete se je od občinstva poslovil prvi Ribniški astronavt, ki je bil opremljen z vsemi pripomočki sodobne tehnike, predno je zlezel v kabino rakete.

Znanstveniki so potem raketo izstrelili — zakadilo se je od dima je zasmrdelo in astronavt je poletel z raketo v vesolje.

Razstava LMS v Kočevju

V času VII. kongresa LMS je bila v Kranju odprta razstava fotografij o delu mladine. Sedaj ta razstava potuje po občinah z namenom, da se z delom mladine seznani čimveč ljudi. Razstava ima naslov »Mladina v borbi, ilegali in svobodnem ustvarjanju.

Razstava bo v Kočevju od 8—11. marca v dvorani družbenih organizacij in bo odprta od 10. do 18. ure.